

Нова Европа

Периодична библиотека за државните проблеми на новия ред

Д-р Ото Дитрих
Ръководител на печата в Германия

Dr. Otto Dietrich
Reichpresschef

Die Philosophischen
Grundlagen
des
Nationalsozialismus

Gemeinschaft und
Persönlichkeit

Zwei Vorträge

Д-р Ото Дитрих
Ръководител на печата в Германия

**Философските основи
НА
НАЦИОНАЛСОЦИАЛИЗМА**

Личност и общност

С позволението на автора преведе от оригинала Д-р Атанас Попов
София 1941

Съдържание:

✘ Д-р Ото Дитрих, личност и дело - предговор от проф. Л. 6 Владикин	
✘ Философските основи на националсоциализма	12
✘ Личност и общност	25

Нова Европа

Dr. rer. pol. Ото Дитрих *(Скица за средата, личността и делото)*

В редицата бляскави личности около Фюрера, д-р Дитрих заема завидно място. От десет години насам той е един от най-ревностните му сътрудници и, бих казал, един от най-близките му приятели.

Приятел - е смела дума, когато се отнася до една необикновено издигната и могъща личност, какъвто е Водача и канцлер на Райха. Но Адолф Хитлер е направил от своите сътрудници приятели, и то в най-добрия смисъл на понятието. Когато природата го е надарявала щедро с талантите на големия държавник, не е пропуснала да му даде и голямо човешко сърце. Хитлер има дарбата да познава хората и да открива най-способните между тях, а след като ги е открил - да ги привлича към народното дело; после, всекиго, според заслугите му, той надарява със своето искрено приятелство.

Личностите около Хитлер, големи и малки, са свързани със своя Водач не само служебно, не само със страхопочитание, но още и с най-яката връзка между честните общественици - идейно и приятелски- „Вярност за вярност” е техният лозунг, зает от древните германци. А това значи: предварително осъждане на неуспех всяка хитрост от разряда на старата дипломация; изобличаване на неискреността; презрение към ориенталските интриги и ласкателства; рицарска доблест в борбата и в мирното сътрудничество.

Хитлер донесе ново учение за човека, обществото и държавата. Той превъзпита германския народ и осъществи идеала на германските кайзери - обединение на немството и организирането на Европа в името на една възвишена идея. Той създаде новата социално-справедлива държава, която става образец за всички осъзнати народи. Но Хитлер донесе още нещо, което е много важно от нравствено гледище - той събуди стария рицарски дух, който отдавна беше напуснал държавите, общества и отделните хора. Националсоциалистическата дипломация се отличава от господстващата в света на демокрациите рутинирана дипломация, по своята рицарска откровеност. Ние сме свидетели на редица големи международни събития и те са внушителните примери, които е излишно да напомням. Накратко бих казал, че Хитлер като дипломат е пълна противоположност например на Метерних или на Талейран.

Духът на Водача е проникнал в ума и сърцето на всичките му сътрудници и приятели. И те осъждат по старогерманския закон за верността. Който познава лично управниците от старите германски режими - режимът на кайзера и на ваймарската конституция - лесно забелязва грамадната разлика между тях и водаческите личности на днешна Германия. Старата аристократическа надменност е заменена с възвишена простота в отношенията, зад която се очертава силуета на чувството за собствено достойнство. Националсоциалистът уважава себе си и желае щото неговия сътрудник - бил той постоянен или временен, чужденец, приятел или неутрален - да уважава себе си също тъй. Тогава състезанието протича в правилата на рицарството, без хитрости, неискреност или измама. Рицарят беше честен и доверчив, но тежко му който го измами! Два пресни примера ми се натрапват - измамата на последното югославско правителство и коварството на московските болшевики. И обратното - бойната вярност, сърдечното приятелство, искрената любов и адмирация на българския народ към германския народ, бяха възнаградени от Фюрера с достоен за него и за националсоциалистическа Германия жест.

Няма да забравя думите на д-р Ото Дитрих, казани ми на 18 януари 1941, на приема у райхс-протектора фон Нойрат, в Прага. Между другите лица присъстваха не по-малко от двеста чуждестранни и германски журналисти, които попиваха всяка дума,

казана от отговорно лице. Д-р Дитрих знаеше, че в залата се намира и един българин, дошъл от София само за да чуе сказката му. Той ме намери всред множеството и, стискайки продължително реката ми, каза пред ушите на журналисти от целия свят, без забикалки, без страх от интриги, откровено и сърдечно:

- „Вие не знаете колко много нашият Фюрер обича България!Българският народ ни запази своето вярно приятелство през целите тези тежки двадесет години. Ще бъде жалко, ако сега, когато предстои богата жътва, вие не бъдете на наша страна...”

Но д-р Дитрих не вярваше, че българският народ ще напусне своя стар боен другар тъкмо сега, когато истинското приятелство трябва да издържи изпитанието. Така и стана. Пророческите думи на Дитрих се сбъднаха. Жътвата беше неочаквано богата. Тя беше ожъната от германските картечници, овършана от танковете, оросена със скъпата кръв на Хитлеровите войници.

Сега всички българи знаем, колко много Фюрерът е обичал България! Ето защо, книгите на този голям и искрен приятел на нашия народ заслужават да станат достъпни за нашата общественост и да се разпространят всред интелигенцията ни по градове и села.

Но не само защото са писани от български приятел! Това обстоятелство е един плюс за нашия читател; но най-същественото е, че тези книги, макар малки по обем, съдържат основните начала на националсоциалистическото учение за новата национална държава и за съюза на тези държави в една Нова Европа.

Ото Дитрих е роден в град Есен, всред хилядите работници, и недалеч от брега на Рейн. Той беше 17-годишен юноша когато избухна световната война. Вроденото му чувство за дълг към родината го накара да постъпи доброволец. Четири години той се би на западния фронт. И същевременно учеше, през паузите на сраженията, за гимназиална матура. За проявена храброст, той получи Железния кръст първа степен. Войната завърши като офицер. След войната следва философия и държавни науки. Завърши университета по икономика и право, и стана доктор на тези науки, получавайки традиционната титла Doctor rerum politicarum. Първоначално той работи като чиновник в разни стопански предприятия, без да прекъсва своето по-нататъшно самообразование.

Неговото силно обществено чувство го отправи към вестниците, които са модерната трибуна на общественика. В пресата на родния си град д-р Дитрих работи известно време като сътрудник по стопанските въпроси. Скоро той се премести в Мюнхен, където стана редактор в един от първите вестници.

Мюнхен беше градът на националсоциалистическото движение. Дитрих се хвърли в него със същия идеализъм, с който се беше хвърлил преди няколко години в борба с външните врагове на своя народ.

Способностите на д-р Дитрих бързо се проявиха. Ръководните лица на партията предвиждаха неговото бляскаво развитие; и му дадоха възможност да разгърне своите способности. В тази именно среда, д-р Дитрих се запозна с Водача и се привърза към него със старогерманска верност. Хитлер - познавачът на хората и приятелят на способните - го привлече в своя щаб и го назначи, в 1931 год., за главен ръководител на партийния печат - *Reichspresschef der NSDAP*.

Това не беше никаква добре платена бюрократична служба, а бойна наблюдателница на партията и картечно гнездо за обстрелване враговете на германския народ, външни и вътрешни. Една стаичка в мансардата на партийния дом - мюнхенската „Кафява къща”, беше кабинета на този „ръководител на печата на Райха”,

обаче назначен не от правителството, а от водача на една опозиционна партия, ежечасно наблюдавана и преследвана от полицията.

1931 година беше една от най-мрачните за германския народ. Стопанското положение беше плачевно; милионната армия безработни се увеличаваше всеки ден; държавните финанси стояха пред банкрут; обща мизерия и несигурност царуваше над народните маси. Външните врагове на Германия ставаха все но-дръзки и стягаха обръча около своята Версайска жертва.

В същото това време, германците бяха се разделили на партийни и класови групи и, водени от професионални партизани, воюваха помежду си с вражеско настървение. И това самоизстребване на един народ се наричаше парламентарно самоуправление, политическа свобода, демокрация.

Срещу всичко това, Хитлер и последователите му издигнаха лозунгите на националсоциализма за народно единство, за външно величие, за работа и хляб на всички германци, за стопански подем в една нова социално-справедлива държава, и пр. и пр.

Тези именно лозунги трябваше да бъдат изнесени и пропагандирани от печата на партията. Но това значеше война на новата идеология със старите идеи; това значеше разгромяване на старата държава и изграждане на нов националсоциалистически Райх.

В тази идеологична война, на пресата беше възложена важна оперативна задача, която самият д-р Дитрих беше определил така: *„Печатът трябва да обсипе вражеските позиции с барабанен огън, преди политиката да ги атакува и завладее!“*

Какъв верен познавач на хората е Адолф Хитлер та да повери тази служба на един храбър боец от фронта, който между две атаки се е занимавал с наука и е чел философия!

През борбите на Движението за власт, д-р Дитрих заемаше отговорно мотото като групов водач на Щурмовите отряди - SS Gruppenführer. Най-после получи и титлата райхслайтер, която имат само няколко най-приближени, най-способни и най-заслужили партийци.

Така Ото Дитрих се самосъздаде, върху далото на своите способности и своя характер, оценен и подпомогнат от Водача и щаба му. И когато, след завземането на властта, Хитлер го назначи за главен ръководител или директор на печата в Райха, никой германец, не попита кой е той, защото всички го знаеха от делата и заслугите му.

*
* *

Като главен ръководител на огромния печат в Райха, д-р Дитрих е претрупан с работа. Но въпреки това, той намира време да се занимава с държавните науки, на които е доктор, за което свидетелстват най-ясно неговите периодични сказки из областта главно на политическата философия. И то не само от ученолюбивост, защото, който иска да обновява, да реформира, да превъзпитава, е длъжен да познава основно онази група правни, стопански и социални науки, които се наричат общодържавни науки, включително научната политика и политическите учения за държавата изобщо.

Д-р Дитрих владее тази научна област и затова е истински ръководител и вдъхновител на печата, а не само служебен началник.

Той има дар слово, както всички първи хора около Хитлер; но неговият ораторски талант няма нищо общо с празния патос на площадните оратори. Неговото красноречие е академическо и убедително за ума; но чистата му вяра в истинността на това, което говори, и искреното му желание да направи хората по-щастливи чрез възприемането на новите идеи - завладяват и сърцето на слушателя.

Службата му го довежда във всекидневен, дори ежечасен досег с множество хора, сънародници и чужденци. Голямо изкуство е да ръководиш, без да дразниш; да заповядваш, без да обиждаш самолюбието на другите; да внушаваш мислите си, без да ги натрапваш; да опровергаваш, да спориш, без да станеш отегчителен и неприятен.

Тъкмо това изкуство д-р Дитрих владее тъй добре, че не може да се мисли само за навик, но и за вродена дарба. Един типичен райнлендер! Среден на ръст; не пълен; много подвижен и приказлив, но винаги с една лека отсенка на самоосъзнато достойнство. Неговата любезност с хората е непринудена и създава бързо у събеседника чувството на добро старо приятелство. Той има ценната за всеки общественик дарба да привлича хората - и това е вродено, както у други лица е вродено да отблъсват хората, дори когато желаят да им се харесат и да ги задържат.

В областта на дневния печат, заслугите на д-р Дитрих са големи. Той спомогна, че само за техническото усъвършенстване на пресата, но главно за нейното духовно възраждане.

Германският журналист се прероди. Той не е вече книжовен кондотиере на тази или онази партия, стопанска група, съсловна сдружение, тайна секта и пр. и пр., каквито бяха повечето журналисти от стария режим, каквито са и сега повечето журналисти в псевдо-демократическите държави. Германският журналист е национал-социалист не само по принадлежност, но по светоглед, което е най-важното. Той е проникнат от идеите, които Фюрерът пръв възвести на своя народ и които неговите сътрудници, между които в първите редици самият Дитрих, развиха, проповядваха и внушаваха.

Щом държавата му се вижда като народна общност, журналистът ще работи за нея както би работил за себе си. Проникнат ли е от духа на органическия универсализъм, той няма да се чувства ограничен в свободата си от ръководството. В света на националсоциализма, германският журналист се чувства свободен служител на своя народ. Щом няма борба на класи, на партии, на съсловия, на свободни и професионални организации - няма да има безсмислена полемика, която прави журналиста дребнав и злъчен. Призиването му да служи на целия народ, издига високо самочувствието му на общественик, на ръководител и същевременно изразител на националните мисли, желания, интереси, идеали. Защищавайки една кауза, оборвайки друга, журналистът има чувството на честен войник, а не на наемник.

Духовният образ на германския журналист, в чието моделиране има участие и изкусната ръка на д-р Дитрих, ще изпъкне най-ясно, ако го сравним с неговата противоположност - журналистът от либералнодемократичния режим в старата Германия или в днешните плуто-демокрации. Без да се обявяваме против свободата на печата, длъжни сме да имаме пред вид_ злоупотребленията с тази свобода и то най-злокачествените - организираните злоупотребления, при които „свободният” журналист е само инструмент, само платен агент на стояща въвн от него воля. Неведнъж журналистът е принуден да се бори със своята съвест, с личните си убеждения - докато свикне! Книгата на д-р Дитрих „Световният печат без маска” е изобличително вдигане крайчеца на тайнствената завеса, зад която се крие страшната корупция на тъй наречения „свободен”, либералистичен, демократичен и т. н. печат.

Този въпрос е извънредно важен, но до сега, у нас поне, не е бил поставен правилно. Необходимо е да се разгледа проблема чисто научно, като безпристрастно се изложат и всестранно обяснят критически, всички моменти в свободата на печата, в нейното пристрастно ограничение, в разните видове злоупотребления с тази свобода, но и злоупотребленията с ограничението ѝ. Политическата и правна история, обширната книжнина по предмета, както и сензационните разкрития за тайнствените и нечестиви дирижировки на пресата от разни егоистични и дори противонародни среди -

всичко това представлява богат материал за научна работа, като предпоставка за правилното политическо и правно разрешение на този толкова спорен и болезнен за обществото въпрос. И тук, току-що поменатата книга на д-р Дитрих е една изходна точка.

*
* *

Ото Дитрих излезе от окопите на световната война, мина през школата на водача Хитлер и се закали в борбите на Движението. Така той се оформи като общественик и националсоциалист.

Д-р Дитрих не научи националсоциализма като теория, защото учението на Хитлер беше кръв и дух от духа му. Стопроцентов националсоциалист, Дитрих трябваше само да намери формата, в която да изрази мислите си, за да ги предаде ясно и убедително на своите сънародници и на света.

Премного зает със служебна работа, д-р Дитрих няма време да пише големи книги. Той си служи с формата на научно-политическата сказка, която дава възможност да се изложи синтетично едно схващане, да се хвърлят научно-планомерно основните начала, и да се остави на специалистите да ги разработят в системата на една политическа философия, каквато е националсоциалистическото учение за държавата, обществото и стопанството.

И наистина, философските и правните факултети на германските университети подемат широко начертания светоглед на Фюрера, общата философия на Алфред Розенберг, правната философия на д-р Ханс Франк, основните начала и догми на д-р Дитрих - и ги разработват монографично или в система. Чистите учени, дълбоко проникнати от духа на националсоциализма, въвеждат в научна система фактите на революцията и постулатите на нейните творци. Така, в искрено сътрудничество между политици и учени се изгради грандиозното духовно здание на националсоциализма, който вече е напълно оформено учение за държавата, каквото е и либерализма като основа на старата демократично-парламентарна държава. Никаква взаимна омраза, никаква завист, никакво гонение между политици и учени, между реформатори-творци и обоснователи на реформите.

Да се излага и обяснява политическата философия на д-р Дитрих е излишно, тъй като тя е изложена от самия автор много ясно, кратко и достъпно. Наистина, основните догми на неговото учение са постулирани от Адолф Хитлер, който е оригиналният създател на национал социалистическия светоглед. Но Дитрих ги е схванал много проникновено, подредил ги е с усет към философска систематика и популярност, и с това става етап в тяхното развитие.

Отричането на индивида като културно-исторически и логичен приус, както и заменянето му с приоритета на обществото - съставляват изходната точка на хитлеристката социология. Тази основна идея намираме във всички съчинения на д-р Дитрих. На нея той е посветил и едно нарочно изследване - „Общност и личност” - една сказка, държана пред берлинските студенти през 1937 година.

Преминаването на нашето мислене от Аз към Ние, намира своя философски израз в универсализма. И д-р Дитрих, подобно на всички националсоциалисти, е универсалист; но той поставя своя органичен универсализъм върху расово-биологична основа, и по това се различава от кинетичния универсализъм на Отмар Шпан¹.

¹ Тези проблеми са разгледани по-подробно в моя Курс по общо държавно право, а именно в *Общо учение за държавата*, трето издание 1940 (първото е от 1935 год.) - § 47. Държавата като организъм; § 49. Държавата като народна общност; фашисткото и националсоциалистическото схващане

Националсоциализмът, значи, гради държавата, обществото, стопанството, социалните отношения, духовния образ на човека - върху почвата на универсализма, който е противоположен на индивидуализма. От тук произтичат и се обясняват множество отделни институции на новата държава. Например, формата на управлението; формите на производството и начините за разпределението на произведените стопански блага; социалните отношения, стойността на отделната човешка личност и отношението на общността към нея, както и обратното; проблема за равенството и за личната свобода; и др. На тези именно основни проблеми в новото общество и в новата държава, намираме кратки, но точни отговори в политико-философските съчинения на д-р Дитрих, които ние издаваме на български, като първи и трети номер на нашата библиотека.

*
* *

Студията „Философските основи на националсоциализма” беше произнесена като академическа реч в аудитория максима на университета Кьолн, на 16 ноември 1934. Тя е един от първите опити да бъде националсоциализмът по-ставен върху философска основа.

Любопитно е, че д-р Дитрих държа сказката си няколко седмици след приключването на VIII международен конгрес на философите в Прага. На конгреса бяха представени 21 държави, с повече от 600 делегати. На този сбор - чието чисто научно значение нямам намерение да отричам - блесна цялата затрудненост, за да не кажа безпомощност, на модерната индивидуалистична философия, да се справи с изискванията на времето. В центъра на разискванията бе по-ставен въпросът за кризата в демокрацията. Въпреки безупречната ерудиция, методичните анализи, остроумните критики, добрите намерения и пр. - не се дойде до никакво разрешение на проблема. Най-много, тя бе поставена правилно и на широка основа. Защото философите бяха в грамадното си мнозинство от старата школа. Те не смееха да отрекат демокрацията и парламентаризма, а това значеше, че се мъчеха да коригират индивидуалистичния светоглед, с цел да го запазят като мерило и за в бъдеще

Много духовито се провикна редакторът на „Франкфуртер цайтунг” д-р Рудолф Кирхер:

„600 философи и никакъв резултат! Един журналист и ето едно чистосърдечно предложение!”

Работата е там, че този журналист бе и политически философ; второ, че той имаше смелостта да отрече господстващия идол - либерализма.

Д-р Л. Владикин

на народа, от универсалистичното гледище - в § 61; универсалистичното и авторитарно схващане на отношението между държавата и гражданите е изложено в § 64 точка III, а либералистичното схващане - в същия параграф, точка II; теорията на класовата борба е изложена стегнато в § 41, а нейната противоположност - теорията на социалния мир (фашизма и националсоциализма) в § 42. Развитието и същината на политическия индивидуализъм, като основа на либералнодемократичната държава, са подробно изложени в параграфът 35 до 40 и в § 25: „Развитие, същина, значение и възраждане на естественото право”.

Философските основи на националсоциализма

Ние, в Германия, знаем какво е националсоциализма, понеже изпитваме неговото въздействие. С право се казва, че делото на националсоциализма не е абстрактно светогледно построение, но е съдържанието на нашето сърце, израснало из нашата кръвна връзка и народна общности. Това съдържание отговаря на нашата собствена вътрешна същина.

Ние, германците, а преди всичко онези, които не произхождат непосредствено от средата на националсоциалистическото мислене, разбираме националсоциализма тъй както го преживяваме всекидневно, във всички свои мисли и действия сред националсоциалистическата народна общност. И германците извън нашите граници могат да почувствуват националсоциализма поради тяхната кръвна връзка с нас. Но ако ние искаме да направим националсоциализма понятен на другите народи, които живеят в един друг свет на чувства и мисли; ако желаем и в тях да събудим разбиране за него, ние трябва да им предадем богатството на нашата мисъл в достъпна за тях форма. Идеите и духовните принципи в живота на националсоциализма трябва да изразим на такъв език, който да позволи свързването на новото със старото, на вътрешния свят с околната среда.

Този научен кръг от задачи е важен; той е даже необходим, защото в липсата на една ясно очертана мисъл, бих казал, в досегашната липса на един международно-разбираем духовен език на националсоциализма, лежи не само изворът на много заблуждения и недоразумения, но тая липса отнема на самите нас възможността да се противопоставим с оръжията на духа срещу злонамерените преследвания и оклеветавания. Това важи не само за чужбина, но и за една част от нашия духовен и научен свят.

Изхождайки от тези съображения, Алфред Розенберг, натовареният от партията с надзора върху обучението по нашата идеология, поиска неотдавна да даде едно по-силно духовно определение на нашия светоглед. „След завземането на властта, каза той, националсоциалистическото движение трябва да се стреми към духовното утвърдяване на своя светоглед, сега повече, отколкото по-рано можеше да се мисли, защото по този начин единството в мисленето и действото ще се осигури не само за днес, но и за всички бъдещи поколения”.

Ние, националсоциалистите, до сега направихме достатъчно за нашето вътрешно издигане, за да можем вече да се посветим на научното изграждане на нашата идеология. В противоположност на другите, ние постъпихме според принципа: най-напред да оформим практическия живот според нашия светоглед и там да докажем неговата годност, преди да завършим формулировката му в научната област. Кога духът на нова Германия, който се осъществява в чувството и волята на нейните поданици, ще се манифестира също и като завършено учение, е въпрос само на време. Поради това, едно философско обосноваване ми изглежда като една от най-важните и необходими предпоставки за тая цел. И за да служа на тая задача, аз искам да й дам един принос. Не като философ, но като национал-социалист, комуто философската област не е чужда. При това аз трябва да прибавя, че целта на моето изложение не е да излагам твърдения, които искам да имат значение на истински само защото не намират противоречие. Напротив, аз държа много на това, да се придържам в рамките на един

чисто научен начин на доказване. И затова трябва преди всичко да се върна малко назад.

Ако стремежът на философията е да събере в една единствена точка всички съдържания на световните събития, която точка да задоволява със своите ценни обяснения цялото многообразие на тия световни процеси, тогава трябва да ѝ се противопостави основният дуализъм между дух и материя, или както и да се нарича той другояче. Опитите за принципно разрешение - като единият от тия полюси се включи в другия, респективно като единият се сведе до другия, та да се добие по този начин единството на световната цялост - са господствали в историята на философията.

Ако не се гледа преди всичко на религиозната философия и на нейната метафизична постановка, тогава големите философски системи преди Кант могат да се подредят в тези две духовни направления. Рационализмът и сенсуализмът, си присвояват всеки за себе си по една от човешките познавателни сили - разумът и сетивата, за да определят, изхождайки от тях, строежа на обективния свят.

Едва Кант преодоля тази противоположност на философското мислене и се опита да я сведе до едно по-висше единство. За него решаващата предпоставка за познанието на света не е само логичното и рационално мислене, нито само сетивното възприемане, но целият интелект. Нашето цяло съзнание, като свързва двете познавателни сили, образува опита, чиято абсолютна валидност Кант предпоставя във всяко съмнение. Тъй като разумът е сборът от чистите форми, в които ние изобщо сме в състояние да мислим, той е и условието за това, което, с помощта на сетивните възприятия, довежда до опита. И понеже според него вещите, като че ли трябва и чрез посредничеството на душата да се пречупят преди да бъдат познати от човека, би могло да се каже, в духа на Канта, че „светът е моята представа” (за него). Както Кант по гносеологичен път стига до заключението, че само „единството на съзнанието” прави възможно познанието, което, обаче, е ограничено същевременно от представите, и обявява абсолютното, т. е. „вещта като такава”, за неразбираемо за нашия дух, - то и Гьоте, например, постига същата синтеза по един съвсем друг, по скоро художествен път: „Ако искаш да намериш себе си в безкрайното, трябва да различаваш и след това да свързваш”. Понятието за живота, чувстван и усещан като цялост, е за Гьоте източник на познание. С това е очертана насоката на една философия на живота, върху чиято широка област Шопенхауер и Нитче, също създадоха своите безсмъртни творения. Без съмнение всичките се съсредоточават, макар и в една по-висша форма, към оня първичен феномен, от чиято непостижимост е изхождала философията.

Но и от друга гледна точка може да се направи напречен разрез на философското мислене към многообразието на явленията, към безкрайността на битието, човешкият дух може да намери достъп само когато ги разчлени по форма и съдържание. От една страна мисълта, че във всичко, което се мени, има нещо, което постоянства, и че то именно развива безформената субстанция в една цялост на битието; от друга страна, навсякъде в историята на философията се среща опитът, щото безсъдържателната форма, т. е., онова, което се мени във всичко постоянстващо, да стане като най-висш принцип на световната цялост. „Философията на битието” е намерила своя решаващ израз в думите на Спиноза: «*substantia sive deus*» - „субстанция или Бог”. В схващането на Хегел за „самодвиженето на идеята”, философията на битието, в тясна връзка с идеите за развитието, достигна своята най-висша точка.

В каквато и перспектива да разглеждаме философското мислене, ние виждаме от неговата история, че противоположността в съдържанията на света обхваща всички опити на философския дух да ги овладее. Философският стремеж към последното научно единство, към абстрактното завършване на позитивното знание в един затворен образ на битието, е останал незадоволен до днес. Позивът към недоказуемото,

метафизиката, е бил винаги неговата последна дума. Също и така наречената феноменологична философия и до сега не ни е убедила в противното, понеже и тя не е постигнала никакви позитивни резултати.

Самата досегашна история на философията изглежда е потвърдила, че последната абсолютна истина е един идеал, към който познанието се стреми като към далечна примамлива светлина, един пътеуказател от тъмнина към светлина, който води към неуморен научен напредък на човечеството.

Ние сме твърде далеч от мисълта да проповядваме някакъв философски песимизъм. Защото стойността и значението, което тези философски системи имаха за развитието на човешкия дух, ще останат непокътнати от временната ограниченост на техните познания. Както самият живот, така също и научното познание, се намира в постоянно течение. И, както думите на Фихте: „каква философия човек ще си избере, зависи от какъв човек е той”, не са загубили своя смисъл и до днес, така също й философското мислене на дадена епоха ще бъде винаги отражение на духа на дадено време.

Ако сега потърсим състоянието на философското мислене на нашето време, то тази наша задача не ще бъде улеснена много от факта, че философите от цял свят бяха сбрани преди известно време в Прага на осмия си международен конгрес. Онова, което се разкри пред целия свят на този конгрес, в който взеха участие над 600 философи от 21 държави, бе само кризата във философията на нашето време, която криза отдавна вече не е тайна за философите-съвременници.

За поставената цел на това наше изложение, би било от твърде малко значение да навлизаме в подробности за духовните обяснения на конгреса в Прага. Ние ще имаме случай, в течение на изложението, да засегнем някои мисли. Във всеки случай, общият резултат на тази философска дискусия не лежи в някои позитивни решения, а напротив, тъкмо в липсата на каквито и да било големи, еднакви перспективи. Самото поставяне на главната тема в областта на модерното учение за държавата, чрез страстното обсъждане на проблема „кризата в демокрацията”, не би било в състояние да заличи това впечатление, но още повече го засилва. Резултатът намери може би своя най-добър израз в писмото, което философът Едмунд Хусерл отправи до конгреса и в което той доказваше, че днес философията е изложена на застрашителна опасност от смърт. Скептицизъм, неясни хоризонти, несъгласие на философските дисциплини, са белезите за това. Малкото още чисти философи бяха единни само в намерението си. Въпросът за съществуващото, трябва да се формулира наново. Само тогава философията ще може да се обедини отново за общо творчество.

Един из техните собствени редове, изказа пред международния форум на философите онова, което вълнува изобщо философското съзнание на нашето време: въпросът за съществуващото трябва наново да се формулира основно в една епоха, в която духът се вижда срещупоставен на едно такова из корен ново оформяне на социалния живот в наше време. Ние живеем днес върху разделната точка на две епохи, чиито смяна и преход се изкупили чрез световната война и чрез социалните и национални революции и техните последствия. Чудно ли е, не е ли съвсем естествено, че този преход, в който старото се събаря, а новото още не е завършено, намира своя израз в една духовна преоценка, в една криза на духа и на философското мислене, каквито ние ги виждаме днес. Тая криза би оправдала за нас един скептицизъм само тогава, когато бихме се чувствали затворени в самия залез на миналото. Обаче, фактът, че днес навсякъде по света старото още се бори с новото, не ни освобождава от задължението, нас, които вече сме възприели новото, да го изтъкваме напред, като духовни знаменосци на едно ново време.

Ако речем да сведем духовния образ на света, който повечето философи на миналото са видели и изучили, към една обща за всички изходна точка, към един общ за всички знаменател, то - ще дойдем до индивидуализма, комуто почти всички те бяха подчинени на начина на мисленето си.

За тях човекът бе мярка за всичко. Човекът като единство от дух и материя, от субект и обект, беше изходна и последна точка на всяка философия. Индивидът, единичният човек, беше за философията на всички времена център на всяко познание изобщо. Индивидът бе единственото неоспоримо, постоянният полюс в потока на явленията, поне доколкото един по-удобен начин за мислене не предпочиташе да сведе и тая тъй тежка за подържане земна останка до мъглявостта на един всеобщ принцип. Индивидуализмът беше, за да се изразим с терминологията на Канта, категория на философското мислене изобщо. Какво по самото понятие има от това, че кризата на индивидуализма, която преживяваме днес, трябва да бъде и криза на индивидуалистичната философия? И както самият живот се отдалечи от боготворенето на индивидуализма, за да дойде по-близо до човешката общност, същото трябва да се очаква и в духовния живот изобщо, и по-специално във философията, ако тя иска да се възроди за нов живот. Това не е евтино определение, но указание за основната връзка между тях.

Индивидуалистическото мислене изхожда от единичното съзнание като единствено даден факт, като нещо върховно, и го противопоставя на целия свят. С това върховенство на индивидуалистичното мислене, срещупоставяно на света, на философията е дадено едно практическо неограничено поле за игра на метафизическата спекулация. Чрез философията да се дойде до познанието на света, - това е пленителна мисъл, която е увличала и ще увлича най-добрите умове на всички времена. Но всяка индивидуалистична философия, както това ни показва историята, завършва с недоказуемостта. Тя не може да схване каква е конкретно целостта на живота. Само там където индивидуализмът слага на познаването предпоставки и граници, той идва до практически положителни знания. За индивидуализма идентичността на субекта с обекта, както те се явяват в самосъзнанието, в самопознаването на самия индивид, последното е необяснимо. Това необяснимо по-нататък единство на познаващото с познатото, остава за индивидуализма чудо, „световния възел“, както трябваше да признае Шопенхауер, например. Също и гениалната теория на познанието на Канта, която ограничава света на опита с тоя на представите, завършва с постулатите на практическия разум: с нравствения закон на човешката общност. Следователно, индивидуалистическата философия, която беше създадена, за да се стигне до последното познание за света, на края на пътя си се вижда срещупоставена на човешката общност и намира своите практически познания едва там, където почна универсалистичното мислене. С това ние стигаме до решаващата точка на нашите размишления.

В основата на индивидуалистичното мислене лежи усвоената, като разбираща се от само себе си предпоставка, че човекът е индивид. Тази предпоставка, колкото и здраво да е вкоренена в обикновеното схващане на хората, е фалшива, и почива върху една съдбоносна грешка на мисленето. Човекът не се противопоставя на света като индивид, но е член на една общност. Човекът, във всички свои действия, е колективно същество и само така можем да си го представим. Чрез това човекът е определен отвлечено, като същество, което живее в общност с другите себеподобни. Неговият живот се осъществява само в общността. Общността е понятие, на което е подчинена цялата история на човечеството; тя е формата, в която протича човешкият живот от люлката до гроба, и без която той е немислим.

Фактическите дадености, които ние измираме в света не са отделните хора, но расите, народите, нациите. Човекът като индивид може да бъде обект за изследване от естествените науки. Но като обект на познание от духовните науки, той може да се разглежда само като член на една общност, в която неговият живот става действителност и протича практически. Духовните науки и особено философията в нейното гносеологично основание, трябва да държат сметка за този основен факт, ако искат да поддържат своето отлично положение в духовния живот на германската нация и да останат в жизнена и плодотворна връзка с нейното развитие. На местото на индивидуалистичното мислене трябва да се яви универсалистичното, съзнаващото общността мислене, а на местото на механичния образ на света да се постави универсалистичният или така нареченият органичен образ за света. Аз бих искал от напред да подчертая, че понятието „универсалистичен“, което по-нататък ще употребявам, не е тъждествено с нищо неозначаващото събирателно понятие за човешкото общество или човечество. Универсализмът тук представя противоположността на индивидуализма, едно понятие, което става действителност не в обществото, а в общността. Че индивидуалистичното мислене е злоупотребявало с понятието „универсалистично“ за свои собствени цели, това не ще ми пречи да му възвърна неговото действително значение.

Ние ще видим по-нататък как едно такова ново основание на мисленето, което почива върху съзнанието за общността като биологически обусловен в края на краищата факт, подрежда смислено могъщите за човешкия светоглед революционни събития в нашите дни.

Научното съзнание за това, колко много отделният човек е свързан с дадена общност, само по себе си не е ново откритие, което например аз претендирам за мое. Социалният, респ. „общественият“ начин на разглеждане, отдавна е една от най-съществените, но също и най-оспорваните проблеми в много от нашите отделни науки. В универсалистичното схващане за държавата, каквото е например това на Отмар Шпан, в науката за правото, в политическата икономия, в социалната психология и т. н. то се наславаше от десетилетия, но без никаква връзка с основаващото се върху расово-биологична основа универсалистично-органическо мислене на национал-социализма. В социологията, която основа още Огюст Конт, растящото значение и повишеният научен интерес към проблемите на обществото доведоха до една специална наука. Колко много тази проблема, както интуитивното съзнание за нейното значение отдавна занимаваше умовете, се вижда от десетилетния научен спор за определяне обекта на социологията като самостоятелна наука. Едното направление провъзгласяваше всички науки за човешкото действие само за части от една всеобхватна наука за обществото. Всичко, което не е природна наука трябваше да се прислони в тая нова наука - социологията. Други пък ограничаваха научната област на социологията върху формите на човешкото общество. Останалите пък отричаха изобщо правото на социологията като наука и искаха да й дадат значение само като метод на социално научно изследване.

Ние виждаме, че за науката, проблема е отдавна познат и разбран; че разрешението му е опитвано отделно и откъслечно обаче, никога не е проведено обширно и радикално за гносеологичното мислене. Наистина, Тониес разясни за науката основната разлика между общество и общност; Ойкен я обоснова идеалистично; без, обаче, науката да е познала, че понятието общество няма никаква стойност за нейната основна работа. Тук именно националсоциалистическият светоглед е призван да извърши научния пролом и да издигне най-сетне универсалистичното, съзнаващото общността мислене, върху трона на истинското познание в духовните науки.

Научните основи на едно такова универсалистично основание на философското мислене, върху което може да се извърши нов градеж в духовната област на нашето време, СГЙ отдавна налице. Аз ще спомена тук философа Йоханес Ремке, който в съчиненията си „Философията като основна наука” и „Основите на етиката като наука” по убедителен и строго научен начин на доказване, а също и с най-голяма точност се противопостави на погрешното схващане, че човекът е индивид. В учението си за жизнените правила на обществото, той създаде ценен инструмент за изграждането на една универсалистически ориентирана философия. „Всеки човек с наистина нещо единично, но не индивид”, казва Ремке. „Ние знаем, че в света без изключение действително действащото е общото”. И по-нататък: „Коренът на злото в науката, че човекът е индивид, трябва да се отсече с брадва. Сънуването и поетизирането във философията трябва да имат край. Единствени само фактите трябва да имат думата и във философията”. Такъв достатъчен факт са общностите, народите, расите, нациите като исторически и материални действителности.

Аз искам да спомена на това място за още един мислител, който, за съжаление, се раздели твърде рано с нас - за починалия преди няколко месеца в Мюнхен млад философ, Паул Кранхалс. С нас, националсоциалистите, той беше така непосредствено свързан в годините на своето творчество, че за мене е приятен дълг да го изтъкна на широката общественост и да отредя на делото му място във философското основание на националсоциализма. Неговото съчинение, публикувано в Мюнхен през 1928 год. „Органическият образ на света”, бих искал да отбележа като пръв правилно схванат опит от националсоциалистическа гледна точка, научно да се обясни и изложи органичното или универсалистичното схващане на света като вътрешно присъщ на нашия германски начин на живот. „Индивидът като такъв, пише Кранхалс, няма нито право, нито дълг, понеже всяко право и всеки дълг изхождат само от общността”. Той изтъква органическото мислене като израз на пробуждащото се самосъзнание на германската душа. Той не вижда вътрешната ядка на германската същина в рационалното отношение към света, а в преживяването на нейното ирационално схващане. Инстинктът и интуицията стават тук дейни сили на познанието. Философското осъзнаване на германската съвременност е осъзнаване на нашата душевна цялост. Неговата цел е господството на народно-изразената родова душа. Както Кранхалс отрежда на творческата сила на германската духовност, на германската народна душа, която е коренът на германската култура, решаващо място между германските духовни сили; така също той иска възпитаване в съзнание за общност и усъвършенстване на всички душевни качества. „Творческата северна духовност е сложила отпечатъка си върху редица култури в миналото; тя ще направи същото и в бъдещето... Неоценимата стойност на великите германски произведения на изкуството се състои в това, че те ни карат да чувстваме вътрешната връзка между всички поколения на германския народ, а също и връзката с родната земя”. От друга страна, особеното съзнание, което се добива с постепенното натрупване на унаследяваните качества, може да се запази само, ако расовата основа на народната особеност остане жизнеспособна, ако биологичният корен запази живата си сила”. Кранхалс предприема прекрасния по замисъл опит да набележи една национална организация на знанието, чрез която знанието да се свърже органически с живота и да навлезе в самия процес на живота. Той поставя въпроса: „Как трябва да организираме знанието, та запазването и насърчаването му да съответства, в материално и идеално отношение, на народното цяло, с което развиването на всички негови заложи да може да окаже възможно най-голяма услуга за неговото най-високо издигане”.

От тези няколко цитати ние виждаме как един млад германски философ, когото няколко седмици преди смъртта му университетът в Марбург, направи почетен доктор,

схващаше научно-философски същината на националсоциалистическия светоглед и го оформяваше като основа на един универсалистично-органически образ за света, който е най-подходящ за духа на нашето време. Това не е една завършена система и няма претенцията да бъде такава, но е едно начало, което показва основата, върху която ние трябва да градим.

Такъв органически строеж на мисълта за един националсоциалистически образ на света, се свързва с духовната позиция на най-добрите наши философи, чиято германска душа не може да бъде задушена от рационалното индивидуалистическо мислене.

В Кьолн на Рейн, в 1300 г., доминиканецът игумен Майстер Екхард, когото ние познаваме като философ-откривател на германската душа, учеше за искреността на германското сърце, за „крепостта на душата“ и за „волята, която преодолява всички неща“. Нравственият закон на Кант - „постъпвай така, че максимата на твоята воля във всяко време да може да служи същевременно за принцип на едно общо законодателство“, - е тъкмо класическото формулиране на националсоциалистическата етика. Фихте като философ е едновременно проповедник и пророк на нацията. Той иска научното състояние да се разбира не според буквите, но чрез духа, защото то трябва да се разбира от всички хора. Неговият принцип: „аз не искам само да мисля, но и да действам“, е дух от националсоциалистическия дух. Неговото искане за държавна организация на труда, та по този начин всеки да може да живее от своя труд, както той я очертаваше като „затворена стопанска държава“, е националсоциализмът в най-добрия смисъл на думата.

Всичко това не е индивидуализмът, не е либерализмът, но универсалистическото, органическо мислене, съобразно с националсоциалистическия светоглед, както Алфред Розенберг ни го представи нагледно в трудовете си върху толкова много области на науката и изкуството. *Само с това завъртане остана теоретичното познание от индивидуализъм към универсализъм, може да се извърши революционизирането на духа и в научната област.* Защото философският дух на една епоха, в края на краищата, е определял винаги структурата и строителната система в отделните области на изследването. Върху това ново основание, от гледището на общността, ние можем, във века на националната и социалната революция, да открием света на духа и смислено да го включим.

За историята като наука Розенберг казва: „Няма история на света в същинския смисъл на думата, има само история на различните раси и народи“.

Учението за расата и изследването на расата ще трябва да бъде, логически погледнато, една от най-значителните изследователски области на научния свят. Универсалистично-органичното схващане за държавата намира своето установление в учението за народната общност като съществена основа на държавата. Също така, от общността, а не от индивида, науката за правото извлича принципите и основните си съждения. Стопанската наука също има за изходна точка не индивида, а социалната общност. Философията има за задача да възпита младежта в съзнание за общността, в общностно мислене и т. н. Всички тези области на знанието с това добиват своето единство, с оглед към един корен, онзи корен, който лежи в основата на националсоциалистическото мислене и определя неговия образ за света: от човешката общност, единствено-реалната област на човешкия живот върху нашата земя.

Едно такова ново основание на философията в никой случай не я оставя ограничена в границите на специфично-национално обусловеното мислене, макар че тя от него добива изходната си точка. Съществува един общозначим гносеологичен принцип, който има значение за всички общности и намира приложение във всички нации, дори когато тяхното политическо развитие и до днес не е узряло за едно такова общностно мислене. Тъй като не само животът на народите, но и състоянието на

човешките понятия е подчинено на прогресивно развитие, германската нация е отишла достатъчно напред, за да може да направи тази основна стъпка в областта на човешкото познание. Най-важното в случая е, че добитото ново познание, чието признаване от едно другоаче оформено мислене днес изглежда още невъзможно, е правилно. Вярвам, че можах да дам няколко основания за тази правилност.

Тук се явяват нови големи задачи за германския духовен живот и то не само за вътрешността на страната, но и за чуждия свят. Би трябвало да се предполага, че тъкмо либерализмът ще стои далеч от догматично скованото мислене и че на неговите собствени принципи ще се дава свободно място поне там, където в областта на духа започва да цъфти нов живот. Обаче, тъй наречените безсмъртни идеи на либерализма са именно идеите, от които народите умират. В народностното утвърждаване на нациите, което днес виждаме да се извършва в Германия и Италия, се появява онзи голям структурен процес на пренапластяване на слоевете сред самите народи, който е призван не само да развие техните вътрешни сили за благополучието на всички, но и да гарантира реда на нациите помежду им, чрез едно естествено разграничаване на техните жизнени нужди и интереси. На това ново развитие, което се насочва към един динамичен ред на нациите, а не към механичното им съществуване една до друга или една срещу друга - съответства обратът от индивидуализма към универсализма, комуто принадлежи бъдещето. Още от сега този обрат е нещо повече от един европейски проблем, който се разнася от Германия и Италия към останалия свят.

Италианският фашизъм е сроден на националсоциалистическото състояние на духа. Първата програма на Фашистката партия се въведе чрез следния принцип: „Нацията не е простият сбор от сега живущите индивиди, но един организъм, който обхваща безкрайната редица от по коления, и в който отделните индивиди не с нищо друго, освен преходни елементи Тя е най висшата синтеза на всички материални и духовни блага на нацията”. Още в първата глава на *Carta del Lavoro* (Хартата на Труда) се казва: „Италианската нация е един организъм, чиято цел, съществуване и средства превъзхождат по сила както и по трайност, тя на отделния индивид или на отделните съюзи”. С това фашизмът се поставя принципно в противоположност на индивидуализма, обаче фашисткото учение за държавата, както например, Гвидо Бартоло го излага в съчинението си „Фашизъм и нация”, не изнесе с дълбочина духовно и обширно универсалистичната идея. То отхвърля индивидуализмът без обаче да усвои универсалистическия принцип, а търси да постигне нещо трето между двата, което да е специфично фашистко и да носи изключително фашистки характер: корпоративният принцип, корпоративизмът. „Разликата за нас е, казва Бартоло, че при индивидуализма, индивидът господства над цялото, а при универсализма цялото господства над индивида. Между тях, обаче, стои корпоративизмът, при който индивид и цяло съществуват в хармония помежду си. Тук във фашисткото учение за държавата на италианската наука ние виждаме все пак интересният опит да се потвърди общността, но и да се спаси индивида пред възхода на общността. И ако този опит върви ръка за ръка със стремежа да се обосноват и научно легитимират известни непоследователности в принципите, то все пак се явява необходимостта да се обясним с тоя начин на схващане.

Проблема е: как е възможна индивидуалната свобода в рамките на универсалистичната обвързаност, която ни се противопоставя тук. И по този решителен въпрос националсоциализмът може да даде един необорим отговор.

Универсалистичното мислене поставя общността като най-висш принцип; също така, националсоциализмът не разглежда индивида или човечеството, а народа, когото счита за единствената реална и органически възникнала цялост. Понеже индивидът съществува само чрез общността, то неговата лична свобода може да се извлече само

чрез общността и от нея. Националсоциалистическият светоглед, в съгласие с това, не само признава свободата на личността, но даже я иска. Той я иска заради самата общност, което значи в интереса на личността и нейното все по-свършено оформяване. Да се доведат до развитие формиращите се сили и творческите ценности на личността вътре в самата общност и да имат стойност за общността - тъкмо това е определителният, същественият белег на националсоциалистическата идея. Така наречената индивидуална свобода не е нещо, което е дадено на човека по природа. От природата му е дадено съзнанието му за общността, съзнанието за дълг към общността, в която е роден. Индивидуалистичното понятие за свобода, обаче, иска освобождаване на индивида от този дълг към общността. Чувството за езика означава един такъв освобождаващ се от задълженията си към общността човек като „индивидум“.

„Всеки човек е наистина нещо единично, но не и индивид“, казва Ремке. А ние ще прибавим: „като нещо единично, той е личност, а като „не индивид“, той е сънародник, народен другар“.

Следователно, ние виждаме, че естествената свобода е свободата на личността, което значи - свободата на творящия за общността човек. Това единствено истинско понятие за свободата беше изтъкнато още от Аристотел, който признаваше свободата само за творящия човек. А човек може да бъде творчески само за една общност. Творчески може да бъде само онзи, който има съзнание за своите задължения към общността и постъпва съобразно с тях. И поради това, понятието за свободата предполага свързването с общността. Който притежава това чувство за общност и признава своите нравствени връзки, той е свободен и се чувства свободен, понеже неговото свободно действие никога не може да бъде насочено срещу правилата на общността, а протича в хармония с нея.

Тази хармония на собствената лична воля със задълженията към общността, обаче, човек не може да възстанови насилствено и изкуствено чрез една конструктивна, корпоративна система, както това става в италианския корпоративизъм, но тази хармония ще изникне a priori от самото съществуване на общността, когато съзнанието за общност в нея се държи будно и се полагат грижи за образуването му. Който не притежава това чувство на отговорност към общността и не признава своите нравствени връзки с нея, той се поставя вън от общността. Кое то той нарича индивидуална свобода, не е Свобода, а разюзданост.

Ние стоим твърде близо до епохата на индивидуалистичното мислене, от което ни освободи националсоциалистическият светоглед, или по-точно: индивидът, в своя досегашен начин на мислене, е още така много свързан с тази епоха, че не може лесно да бъде напълно обхванат и проникнат от вътрешната необходимост на универсалистичното мислене. Духовно-революционната промяна и преходът към нея носят със себе си напрежения, в които понякога, в ограничението на индивида може да се вижда заплашена духовната му свобода. Но с постепенното развитие на чувството за общност, посредством възпитание в националсоциалистическо мислене, последното ще стане нещо което се разбира от само себе си, нещо най-естествено - какъвто е днес случаят с нашето младо поколение - и тогава сегашните проблематични натури ще се освободят от грижата да се доверяват на една индивидуална свобода, която беше само грешка на мисленето и която в универсалистичния образ за света, даден от националсоциализма е заместена и направена безпредметна чрез истинската свобода на личността.

Следователно, ние виждаме, че националсоциализмът може да осигури място и възможност за действие на личната свобода вътре в самата общност, понеже той обосновава тази свобода телеологически, като необходима за самата общност, следователно, чрез нейния собствен принцип. Напротив, корпоративизмът на

фашисткото схващане за държавата може да добие индивидуалистична свобода само като я заимства според нуждата, от индивида, макар че преодоляването на отделната личност беше изходната му точка. С това националсоциализмът показва, по отношение на своя светогледа, по голяма последователност и по-силно въздействие, отколкото фашизма. По отношение на проникването в съзнанието на народа и на идейното му завладяване, националсоциализмът, който твори, изхождайки от най-дълбоките душевни преживявания, е отишъл много по-далеч, отколкото италианския фашизъм.

Като се излезе от така установеното гледище, разрешава се и спорът за свободата в науката и за свободата в учението, които някои считат за негарантирани в националсоциалистическата държава.

Националсоциалистическата държава дава и гарантира по принцип свобода на науката, когато последната от своя страна също изпълни само най-обикновените предпоставки, които се изискват от всеки гражданин, т.е. когато тя се движи в границите, които природата ни е начертала чрез живота в общността. Ние видехме, че универсалистически ориентираното, съзнаващо общността мислене, е основната категория на всяко научно изследване, доколкото то, като чисто естествено научно изследване, не е насочено към материята и не лежи в друга, незасягаща душата плоскост. Който признава това съзнаващо общността мислене, ще може да обучава в неговите-рамки, и то ще може да обучава безпрепятствено и свободно. Напротив, който отрича това, той предварително е духовно върху един мъртъв път, и националсоциалистическата държава указва услуга на човечеството като не му оставя на разположение неговата катедра. Едно такова, още от началото фалшиво ориентирано учение, само се изключва от духовния живот на нацията, понеже не е вече наука, а заблуждение.

Аз бих искал, като пример за това, да приведа из миналите времена марксистическото учение, така наречения научен социализъм, което беше изградено върху материалистическото схващане на историята и върху едно научно невъзможно стопанско учение за ценността. Това учение, това научно заблуждение, което насочваше към гибел целия народ, можеше десетилетия наред да се изучава в германските висши училища, само за да оправдае претенцията на едно криво разбрано индивидуалистично учение за свободата, според което науката била самоцел без ограничение. Днес човек трудно може да ги представи такова нещо. В областта на частното изследване, особено на естествените дисциплини, науката може да бъде самоцел, доколкото, обаче, нейните резултати се предават на обществения живот и снабдяват общността с едно оценъчно съждение, дадено като нещо общозначимо. В такъв случай, те не могат да стоят в противоречие с жизнените принципи на общността. Ако те правят това, доказват, че са фалшиви.

Чрез националсоциализма, новодобитата гносеологична изходна точка ни освобождава от всички тия пътища на заблуждения в мисленето, понеже нашата изходна точка ги преодолява и ги прави невъзможни. Поради това, националсоциализмът действително е силата, която освобождава и науката, която може да й даде пълна свобода, тъй като науката лежи на една и съща плоскост с живота на нацията и с основите на нейното битие.

От тази универсалистична или органична основа на мисленето трябва да изхожда онова ново съзнание, което може да се издигне до най-големите висини на духа, без да има опасност да загуби дълбоката връзка с живота и неговите практически съдържания. В тази област на практическия живот националсоциалистическият светоглед, тъй както ни учи на него нашият Водач, по особен начин ни е дал доказателство за своята вярност и творческа сила.

Този светоглед израсна от творческия гений на една личност, на един непознат; неговото семе падна в милиони германски сърца и направи действителност народностното утвърждение на германската нация. Тук бих искал да повтора думите, които написах в книгата си „С Хитлер към властта“:

„Ако би имало чудеса в живота на народите, тогава германският народ с право би могъл да счита щастливия обрат в съдбата си за свръхестествена своя участ. Третият Райх е станал действителност. Той стои в неговите основи. Почиващ върху вечните ценности на северната раса и в дълбочината на германската душа. Съставен от естествено израсналите корени на германската особеност и на германската същина. Изграден и оформен от жизнените сили на личността, която нашият народ роди и издигна като възплъщение на своите собствени воля и дух”. И ако вие запитате, как беше възможно това чудо, тогава бих искал да отговоря: защото националсоциалистическият светоглед е една от ония големи, близки до действителността и прости идеи, които създават историята, понеже внедряват законите на самия живот в съзнанието на народите и с това раздвижват техните сили по естествения път на развитието. Изхождайки от такива основни познания, Водачът създаде неговата усърдна сила на волята в 14 годишна неуморна борба и издигна отново съзнанието за общността в народа.

Поради това, силата на неговата личност, на неговото особено жизнено отношение към народа, може да се схване само по такъв начин, че германският народ е пренамерил себе си в личността на Водача; че народът вижда практически възплътена своята собствена същина във водача. Той усеща с признателност, че неговият творчески дух, с дълбокото въздействие на неговия светоглед, му разкри отново широки хоризонти, както това съответства на германското мислене и чувстваване. В националсоциалистическия светоглед германската душа намери отново пътя към себе си. А тези елементи на светогледа и изкуството на германската същина, се съединяват в личността на Водача в завършено единство, в това, което ние наричаме мистерия на творческото начало. И ако новата философия, казва, че интуитивното виждане на същината е непосредственото гледане на законосъобразното, тогава тона качество намира своя най-силен израз в личността на Адолф Хитлер.

Аз, който имам щастието да бъда ежедневно близо до Водача при неговата работа и творчество, мога да си позволя това съждение. Водачът не притежава само така безкрайно ценната способност да вижда същественото в нещата, но той има също така в голяма степен инстинкта и интуицията за правилно, смело и с оглед на времето действие. В нашия Водач добиха жизнена форма думите на Платон: „Като дар от боговете за човешкия род оценявам аз дарбата да виждаш единия в многото”. По този начин в националсоциалистическия светоглед ние виждаме жив оня истински философски дух, който не мисли заради самото мислене, но и действа, съгласно своите познания и според тях формира живота. Аз мисля, че тъкмо в тая способност на светогледа да формира и владее практическия живот, лежи, в края на краищата, неговата значимост и истинност, независимо от времето. А тази способност за практическо формиране на живота националсоциализмът доказва, както никой друг до сега. И ако в края на досегашните философски системи е намирала място една философия на живота, която се свежда до познанието, че животът може да се разбере само чрез живота, тогава тук намиране дълбоката връзка на чистото философско съзнание с духа на националсоциализма. Думите на Гьоте: „Вярно е единствено само онова, което е плодотворно”, добиват, от гледище на националсоциалистическия светоглед, един смисъл, който прониква до най-дълбоките гънки на германския дух и на националсоциалистическото мислене, в тяхната обща основа.

Върху тази дадена в единство и затворена основа, която аз се опитам да очертая гносеологически в процеса на моето изложение, може да се създаде един националсоциалистически образ на света, който съответства не само на духовните нужди, но също и на величието на нашата епоха.

Националсоциализмът не клони към абстрактното, сухо мислене. Неговият свързан с народа светоглед отново ще отвори науката за текущия живот, и безкрайното изобилие на живота - за науката.

За националсоциалистическия светоглед, тоя живот е област на познанието, което ясно и решително се разграничава от религиозния въпрос. Този факт, който понякога не навсякъде се съзнава, аз искам да подчертая още веднъж. Националсоциализмът, по цялата си същина, стои далеч от религиозната постановка на въпроса. Той осигурява на черквите място за свободно религиозно действие, без самият той да се бърка в тази област. Както той отдалечи вероизповедните влияния от политическия живот и решително иска да ги държи далеч едни от други и за в бъдеще, така също той забранява намесата на политиката в религиозните въпроси. Който отхвърля този принцип, той отхвърля принципите на националсоциализма. Така, по волята на Водача, в годините на борбата за власт ние държахме за това основно начало, за него искаме да държим сега и в бъдеще. И затова събуди твърде особен интерес фактът, че на философския конгрес в Прага мюнхенският йезуитски свещеник Пшивара, в своята удостоена с голямо внимание лекция върху отношението на религията към философията, прокара същата разграничителна линия. На въпроса тогава той отговори, че религията е насочена единствено към Бога, а философията, напротив, към света. Тази основа е и наша.

Както гръцката философия е най-скъпоценното въплъщение на гръцкия дух, така също националсоциалистическото възраждане открива на германския духовен живот пътя към светлите висини. „Философията трябва да направлява съдбата на света”, се провикна веднъж Платон, но философският конгрес в Прага, който имаше за лозунг на своите заседания тези горди думи, едва остави да се почувствува диханието на Платоновия дух. Германските философи се въздържаха по най-навременните въпроси. Малкото елементи на противоибералистични и противоииндивидуалистични прояви, на които се даваше израз, намираха запушени уши. Но докато там безплодно се спореше върху вечното вчерашно и върху кризата в демокрацията, националсоциалистическа Германия отдавна преодоля тая криза и създаде всички предпоставки, които въдят творческата сила на германската душа към новите брегове на духовното развитие.

Световните събития и съдбите на народите се определят от идеите, чийто творец е личността. Обаче, всяко духовно развитие, когато му предстои да обхване цял един народ и от основи да го възстанови отново за столетия, трябва да има време да зрее. „Бухалът на Минерва започва своето летене едва с настъпването на нощта”, казва една позната поговорка. Също и нова Германия трябваше да формира своя живот едва тогава, когато се пробуди духовният разцвет. И за да разгърне тя крила за нов висок полет, призовавам германския дух и германската наука.

Духовните дела на миналите поколения ни задължават. Германската нация се ползува със славата на философски народ. Французинът Иполит Тен казваше някога за него: между 1780 и 1820 години германският народ създаде всички велики философски мисли и другите нации трябваше само наново да обмислят тия идеи. И ако днес тоя народ на „поети и мислители” се е издигнал до народностно съзнание и до политическа и държавотворна сила, тогава с това са му се открили само толкова по-големи възможности да се покаже достоен за своите велики духовни традиции. Любовта към науката и стремежът към най-висше познание на света, лежат в кръвта на германската нация. Да се мисли, че националсоциализмът възнамерява да пречи или да потиска този

импулс, е басня. Да го развием върху една новосъздадена основа и да го подпомогнем с всички средства, това е нашето желание. Разбира се, националсоциализмът отстрани чуждото на народа и смуцаващото народната общност академическо високомерие, но не за да засегне с това науката, а напротив, за да възвърне любовта на народа към нея.

Германия се нуждае днес от този научен стремеж и от неговите мощни духовни двигателни сили, повече от когато и да било. Не само в собствената си страна, но обвърната и навън към света. Ние се нуждаем не само от храма на изкуството, но също и от храма на духа! Днешната духовна Германия притежава вътрешната сила да излезе през границите навън, за да разкъса воала на несъгласието, което заплашва мира в света. Ние знаем: зовът към оръжията на германския дух не ще отекне нечут, ако той е носен от същата неукротима воля, която издигна нашия народ от провалянето му, към нов силен живот.

Личност и общност

Проблемът на нашето време

Ние живеем в едно време на големи, мощни събития. Промени, които друг път зреят, за да се развият в десетилетия или столетия, днес се извършват в продължение на няколко години. Задачи, които в други времена са отредени да се разрешат от няколко поколения - в динамиката на нашето време се осъществяват за малко седмици или месеци.

Непрестанният поток на събитията, който ни увлича, едва ли дава възможност на нашето съзнание да схване дълбочината на значението му. Колелото на историята се върти по-бързо отколкото човешкият дух е в състояние да следи събитията. Може би, една разпределяща съдба е разделила ролите в живота: на нашето поколение е отредено да промисли духовно и да осъществи делото, което днес управлява света, но неговото запазване е предоставено на ония, които ще дойдат след нас.

Има идеи - и това са големите творчески идеи на живота - върху които човешкият дух изисква яснота, за да може напълно да им се отдаде.

Колкото по-добре се усвояват тези идеи, толкова по-голяма сила излъчват. Колкото по-ясно проникват в съзнанието на ония, които са готови да се борят за тях, с толкова по-силен жар те възпламеняват сърцата.

За националсоциалистическата революция се казва, че тя е една цялостна революция. И с право. Защото тя не само промени едно политическо състояние, но раздвижи цял един народ, живота и културата му. Затова тази революция е нещо повече от едно елементарно изравняване на социалните несъгласия, повече от един еруптивен пролом на текущия през вкаменените до негодност форми на нашия национален бит. *Тя обхваща и преобрази изходната точка, двигателната сила на нашето действие - тя обхваща и преобрази нашето мислене.*

Да се революционизират мисленето и понятията ни, това е най-дълбокото и най-първичното, което една революция изобщо може да извърши в човека. Защото правилното мислене е условието, предпоставката за правилното действие. Вие знаете, до каква степен Водачът виждаше решаващата задача на националсоциалистическото мислене, в това: да възпита германския народ в националсоциалистически светоглед. Той виждаше в него най-важната задача, която изобщо ни предстои да разрешим. Аз мога, в случай на нужда, да принудя хората към националсоциалистическо действие, но не и към националсоциалистическо мислене. Аз ще считам, че съм ви възпитал в националсоциалистическо мислене, само след като се уверя, че вие ще действате националсоциалистически *по собствено убеждение*, изхождайки от своя вътрешна необходимост.

*Ние поправихме една грешка в мисленето
от векове*

Националсоциалистическата революция е революция в мисленето. Тя детронира индивидуалистичното мислене, което владееше векове наред нашето развитие - и го замести със съзнаващото общността мислене, което открива за нашия живот съвсем нови основи и нови огромни възможности за проявление. Какво означава тоя основен факт, това завъртване оста на познанието, както бих искал да го назова, както за духовно-историческото така и за практическото оформяване на нашия живот, - ние

постепенно започваме да предчувстваме. Колкото и да е смела тази мисъл в сравнение с досегашните възгледи - все пак тя е права: из необходимостите на практическия живот, чрез националсоциалистическата революция, се е извършил един пролом в светогледа на хората, който пролом поправи една грешка в мисленето, която ни тежеше от столетия насам.

В основата на индивидуалистичното мислене лежи, - както доказах това в лекцията ми върху философските основи на националсоциализма, погрешната предпоставка, че човекът е индивид и че именно като такъв, трябва да бъде разглеждан във всички негови проявления в живота. Върху тази предпоставка, която изглежда така самопонятна и неприкосновена, но която е основно фалшива, е построена сградата на индивидуалистическото мислене като Вавилонската кула.

Лабиринтът от мисли, в който индивидуализмът е заплел философията, я отдалечаваше все повече от действителността: колкото повече изглеждаше, че се приближава до небесата на „абсолютното“, толкова повече се забъркваше в езика. И не само самата тя не разбираше себе си, но и народът не я разбираше вече. Докато стана ясна онази продължителна криза във философията, в която ние от дълго се намираме - и тогава вавилонската кула рухваше. Защо трябваше да се стигне до там? Мнозина още не знаят това.

Те са градили върху пясък, върху една фалшива предпоставка, върху купчината пясък на индивидуалистическата теория на познанието, вместо върху естествено израсналата основа на общността.

Тяхното остроумие не може да разбере, че човекът, като изолирано „аз“ не притежава никаква действителност; че той, във всички свои действия, е колективно същество; че неговият живот се осъществява само в общността, в естествено свързаната общност на един народ, на една раса, на една нация, чиито член е той. Общността, в която протича неговият живот, от люлката до гроба, не е само условие за неговото битие, но и предпоставката за правилното му мислене.

Ключът на познанието е душата на народа, на расата

Те не схванаха, че не духът и душата на откъснатия от всяка действителност и мислим сам за себе си индивид, но душата на народа, на расата, с ключът на познанието; че в същината на естествено-дадената общност лежат включени познавателните сили на отделния индивид.

Те не познаха, че не индивидуалистичното, не атомистичното, а само *цялостното*, само съзнаващото общността *мислене* може да ни разкрие света на човешкия съвместен живот.

Че тази общност, която аз при друг случай нарекох, в противоположност на индивидуализма, *универсалистическа основа на нашето мислене*, няма нищо общо с оная мъглява общност на един средновековен универсализъм, не считам за нужно да казвам. Само един философски педантизъм може да смесва тази естествено-дадена общност на кръвта и на расата, т. е. народната общност за която аз говоря, със смисъла на схоластическата, универсалистическа духовна общност, с която в известни кръгове и днес още се безчинстваха. В общността на кръвта, в идеята за расата да се познаят основите на нашето мислене и действие, това е голямото епохално откритие на националсоциализма, и то няма предшественик.

Националсоциализмът извлече това познание из областта на практическия опит и го внуши на съзнанието на хората; и като невинният безумец, така да кажа, тръгна по правилния път в лабиринта на философията. С това историческо откритие той постави основата на едно ново стъпало в развитието на човешкия дух и на човешкото познание.

От новото познание се откриват нови изгледи и нови развития

Изхождайки от тази основа на познанието върху расово-обусловеното, върху съзнаващото общността мислене, - понятията за живота ни се явяват под нова светлина. Една нова синтеза на духа и на хората откриха нови хоризонти и плодотворни развития, което до сега бе покрито в мрак, добива видима форма, което само се предсещаше като истинно, сега става смислено и ясно. Една нова идея за човешкия съвместен живот създава дела, които, според мащаба на миналото, изглеждат невероятни И човешкият дух намира разрешения, които в своята проблематичност се смятаха за неразрешими.

Вземете различни области от нашия днешен живот и ще намерите същото: понятието за политика получи съвсем нов смисъл чрез съзнаващото общността националсоциалистическо мислене.

Народополитическото схващане на държавата, което тук за пръв път е осъществено в историята, достигна удивителни практически действия: за четири години Водачът освободи вътрешно и външно един цял народ - една победена и подчинена нация, той издигна отново до световно значение.

Националсоциалистическото мислене извърши по-нататък *пълен обрат в стопанските понятия*. Създаде се ново стопанско мислене, което едва днес в четиригодишния план се явява със своите първи въздействия. То е призовано, за пръв път в света, да доведе до победа стопанския разум, без оглед към самолюбивите интереси на когото и да било, т. е. обратното на онова, което се е правило винаги в миналото.

Националсоциалистическото мислене даде на *понятието социализъм* за пръв път едно жизнено съдържание. По-нататък, то разкри и ни даде понятието за истинското изкуство, като постави отново пред очите на хората идеала за *красотата на общността* като най-лъчезарния израз на душата на нашия народ.

Където и да хвърлите поглед от гледището на общността, вие ще видите навсякъде същата тази нова и плодотворна синтеза, която открива за нашето мислене, а заедно с това и за нашето действие, нови и плодоносни развития.

Аргументите на либерализма

Една от най-дълбоко обхващащите и най-решителните проблеми, която, тъкмо в наше време занимава много умове, е отношението към общността и човешката личност. Въпросът: как е възможна *личната свобода в общностната обвързаност*, как е възможно осъществяването на *личността вътре в народната общност* - е един от най-навременните и най-критичните въпроси, които изобщо могат да бъдат поставени на националсоциализма. Още от старо време това е бил най-силният аргумент, който индивидуализмът е привеждал срещу всеки колективизъм. Днес се казва, че тъкмо това е въпросът, чрез който националсоциализмът има да покаже и тепърва да докаже практически своята жизнена годност.

„Творческата личност, която във всички времена на историята оставяше своя печат и определяше нейното развитие, се подчинява - така казват нашите либералистични критици - само на върховния закон на своето собствено битие”.

„Личността е изработена от свое собствено дърво, тя расте върху почвата на своята самозначимост. Тя не се нуждае от похвалата на масата и е издигната над преценката на малките умове. Тя стои над преходното и политическото положение на всяко време. Личността е родена за господство. Където цялото господства над

единичното, за нея няма повече жизнено пространство. Да се подчини личността на цялото, това значи да се жертва принципите на общността, това значи да се отнеме най-силният двигател на човешкия напредък, и човешкото творчество да се лиши от своята творческа сила”.

„Поради това, една система, която поставя общността над отделната личност, означава краят на всяка свобода и краят на всяко творчество, а заедно с това и краят на всяка култура”.

Личност в общността? Националсоциализмът може да отговори

Така приблизително гласят аргументите, които ни се противопоставят винаги, от кръговете на либералистическия духовен свят.

Всяка сериозна критика и всички сериозни възражения срещу националсоциализма се съсредоточават в тази централна точка, те се концентрират в този кардинален въпрос *как е възможна личността, как е възможна личната свобода вътре в общностната обвързаност?*

Теоретично, принципно погледнато, проблема гласи: как може да се съедини принципът на асоциалната обвързаност с личната свобода в една затворена система на мислене?

Практически, ако го свържем с нашия днешен живот и ако го пренесем в днешното наше време, въпросът гласи: как може личността, която расте само под слънцето на свободата, да вирее в една страна, в която общността господства безусловно, чрез авторитета на една воля?

Този въпрос, въпросът „общност и личност”, е в същност основният въпрос на националсоциалистическото битие. Той е проблемът на нашето време. «Нис Rhodos - нис salta!» Така предизвикателно казват нашите противници. И аз мисля, че докато ние не отговорим убедително на тоя въпрос, ние не ще ги накараме да замлъкнат. Отговор може да даде само националсоциализмът.

И за мене, както и за всички, за които познанието и яснотата върху смисъла на битието, са жизнена необходимост, е ощастливяващо чувство, че националсоциалистическият светоглед дава на нашето познание окончателно и неприкосновено разрешение на тази централна проблема. Този светоглед разполага с оная сигурност и вътрешна сила на убедителност, които са присъщи само на истината; същевременно той придава на своя творчески живот онова окриляване и плодотворност, които ние усещаме като една толкова чудесна съдба. Аз искам да се опитам днес да формулирам това разрешение върху духовната плоскост.

„Обвързване и свобода” - мисловният проблем на вековете

Проблемът за „обвързаност и свобода”, за „общност и личност”, не произлиза от едно случайно сблъскване на идеи от днес, но обхваща основната връзка на всеки обществен живот изобщо. Поради това, тази проблема е занимавала от край време най-добрите умове. Това е гордиевият възел на човешкия съвместен живот, който до днес в историята е разрешаван както от духовните герои *теоретично*, така също и *практически* от големите реформатори в политическия живот.

Философите на всички времена, от Платон до модерните, се въртяха около тази проблема. И властниците на тая земя, владетелите на народите, напразно се опитваха да я разрешат, да дойдат до онова истинско разрешение, което би дало щастие на техните

народи, чрез една органическа, свързана с народа, форма на управление и което би гарантирало самите тях.

Русо, бащата на философията на просветителния век, в своето познато съчинение „Общественият договор“, очерта проблемът със следните думи: „Как да се намери такава форма на общежитие, която с общи сили да защитава и закриля личността и способностите на всеки член на обществото, и чрез която всеки отделен индивид, при все че е свързан с всички други, все пак ще се подчинява само на себе си и по този начин ще остане толкова свободен, колко е бил и преди?“

„Това е, казва Русо, главният въпрос, чието разрешение дава общественият договор“

От обществен договор към светоглед

Ние, които виждаме днес да се събаря сградата на индивидуалистичното мислене, знаем, че никой обществен договор не може да даде това разрешение, но че то може да се даде само от един светоглед.

Един светоглед, в чийто център не стоят чужди на действителността безкръвни конструкции, но естествено дадените ценности на човешкия живот: не индивидуализъм и общество, а общност и личност.

„Индивидуализъм и общество“ - „общност и личност“ са две двойки от понятия, които лежат на различни плоскости. Когато се вземе индивидуалистичната, т. е. погрешната изходна точка на мислене, човек ще се движи през цял живот в лабиринта на заблудението, за да достигне, в края на краищата, може би, до марксизма и да съзре в него дрезгавината на човешката глупост.

Марксизмът е последната форма на либералистичното мислене

Марксизмът, който си присвои името на социализма и, като злоупотребяваше със социалното, завладя глупавите глави на едно столетие, е логичната последна точка, последната форма на индивидуалистичното мислене. Той бе също така най-чистото индивидуалистично мислене и е останал винаги при обществения атомизъм².

От „индивид и общество“ той искаше да създаде обществен индивид, онова „подигравателно раждане из калта и огъня“, което ние днес виждаме практически проведено на дело като измет на човечеството в светския рай.

Индивидуализмът, либерализмът, марксизмът - те не познаваха, и днес още не познават, онази единствено-възможна и естествено дадена изходна точка на нашето

² Обяснение върху *атомистичното схващане* читателят би могъл да намери в „Общо учение за държавата“ (част I-ва на Курса по общо държавно право) от проф. Л. Владикин, София 1935 год., § 45 стр. 290-291. - Върху схващането на индивида като център и приус на обществото - пакт. там, § 27, стр. 150 и сл. - Върху теорията на Русо за обществения договор § 30, стр. 167-174. Там е изложена същата теория в учението на Томас Хобс, Джон Лок и Кант. - В § 31 е дадена критика на тази теория от гледището на други политико-философски учения. - Всичко е изложено с оглед към същината из държавата на основите на различните управителни форми.

В третото издание на същия Курс, от 1940 г., същите въпроси са разгледани и допълнени. Всички тези теории, както договорната като основа на либерално-демократичната парламентарна държава, тъй и по-старите, а също така и най-новите (фашизъм, националсоциализъм, критики на марксизма и др.) са изложени в глава пета, стр. 209-308. - Атомистичното схващане на народа е изложено в § 63, а общностното - в § 49. - Отношението на държавата към гражданите, в зависимост от либералистичното и универсалистичното схващане, са дадени в § 64, стр. 506-553. Историческото развитие на естественото право, което е философията на индивидуализма и основа на теорията за обществения договор, е изложено в § 25, стр. 124-181. Б. пр.

мислене: общността, расата, народа; онази общност, без която отделният индивид е съвсем немислим, понеже тя първа го е научила да говори и изобщо да мисли с понятия.

Общност и личност - взаимодействиращо единство

Следователно, върху плоскостта на индивидуалистичното мислене, което в своята вътрешна раздвоеност трябва да се опита да установи изкуствено и конструктивно съединението на индивида и обществото - никога не можеше и не може да се намери разрешението на проблема. Във всички области на обществения живот, това мислене води в света на заблудата, в лабиринта на духовното объркване, от които няма никакъв изход. Тепърва националсоциалистическият светоглед, като съвсем ново и съобразено с общността и расата мислене, прониква достатъчно дълбоко в целостта на нашето съществуване, за да издигне противопоставките: за да развие общността и личността като полярно, взаимодействиращо единство от един корен.

Не без основание аз ви говорих в началото за онова завъртане оста на познанието, което извърши националсоциалистическата революция. Това е един такъв основен и решаващ обрат в нашето мислене, че мнозина, които не се чувстваха предварително вътрешно-сродени с това мислене, можеха само бавно и постепенно да го следват. Нашата младеж не ще притежава нищо друго освен това мислене, понеже тя го възприема още с майчиното мляко. Ние съвременниците, обаче сме преходно поколение. Тази констатация е много важна точка в изложението ми.

Нашето поколение е на синюра между две системи на мислене

Всички затруднения, всяко неразбиране, цялата проблематика, всяко празнословие на днешното време стават затова, защото ние стоим близо до синюра на две основно различни системи на мисленето.

Ние стоим до епохата на индивидуалистичното мислене, от което ни освободи националсоциалистическият светоглед. Ние сме още толкова близо, че мнозина са свързани с него твърде много, за да бъдат вече напълно проникнати от абсолютната правилност и вътрешната необходимост на съзнаващото общността мислене. От смяната на двете изключващи се системи на мислене, която смяна е проблемът на времето за нашето поколение, се явяват ония духовни напрежения и неясни хоризонти, които за мнозина хора с честни и искрени усилия, създават и днес още големи мъчнотии.

Индивидуалистичното мислене беше духовната конструктивна грешка на един цял век. Ние преодоляхме това време и трябва да преодолеем сега и неговото мислене.

Със старото мислене ние не можем да разберем новото време. И ние никога няма да го разберем, ако не престанем да наливаме ново вино в стари мехове, ако не престанем да искаме да измерваме новия живот с понятията на миналото. Това е най-важното.

Само новото мислене ни разкрива света на новите ценности и на новите понятия, които са основата на нашето действие и изворът на новото творчество. Който притежава тази основа на мисленето, нему животът се подрежда смислен и ясен, нему се отварят очите, и той схваща по вътрешно убеждение нашето време, неговия език и неговия глас.

Колелото на историята, така казах аз в началото, се върти често пъти по-бързо отколкото човешкият дух може да го следва. Днес животът се движи вече с

революционна динамика. Обаче, новото време ще се утвърди напълно в съзнанието на мнозина хора едва тогава, когато то се узакони и затвърди духовно. Да съдействаме за това и в духовния свят да хвърлим мост към новите брегове на познанието, е целта на днешната ми лекция.

Поради това аз бих искал да поставя в средата на моето изложение два проблема. Два от най-парливите проблеми на духовния живот изобщо, за да посоча върху тях оная метаморфоза в нашето образуване на понятията, която ние трябва да извършим в себе си за да ни се разкрие чудото на националсоциализма, чрез нашите собствени сили на познание.

Личност и свобода са били от край време важните, основните понятия, стълбовете на индивидуалистичното мислене. Те са и днес още коронните указания, които либерализмът ни представя винаги като доказателство за правотата на своето мислене.

Само общността дава титлата личност

Нека най-напред говорим за личността.

„Личността, така казват либералистите, не може да диша в атмосферата на принудата на социализма и във въздуха на ограниченията на общността”.

„Личността, така те казват, е основана на индивидуалитета; тя е индивидуалистичното мислене; тя принадлежи към областта на единичното; само в нея тя може да действа и само в нея тя може да се издига до самотните висини на своето творчество”.

Това звучи така истинно и все пак е погрешно. Колкото думи, толкова заблуждения. Тук ние виждаме всъщност онази съдбоносна грешка на мисленето, върху която почива целият индивидуализъм и върху която е построена цялата негова система.

Не е вярно, че личността е едно индивидуалистично понятие. Не е вярно, че личността има своя област на живот и действие в индивидуалитета. Личността не е индивидуалистично понятие, но според цялата своя същина тя е едно общностно понятие. И тъкмо едно съвсем типично понятие за общността, понеже личността може да расте само върху почвата на общността. Тя може теоретично да се мисли само като атрибут на общността.

Общността е, и само тя е това, което дава титлата личност.

Човек е личност не затова, че той сам си въобразява да е такава. Човек е личност само чрез творчеството вътре в общността и за общността. Личност ние наричаме всъщност само онзи, който има особени заслуги за общността. Едно дело, което някой е извършил за самия себе си, колкото и крупно да е то, още не прави от един човек личност.

Например един банкер, който през времето на своя живот е натрупал много милиони, не за общността, но лично за себе си, само поради това никога не ще бъде личност, всеки случай поне у нас не.

Предикатът личност не дава никаква индивидуална лична прелест, но изключително общността дава този предикат като признание на особена заслуга към общността.

Понятието личност предполага признанието на общността, безразлично дали то ще дойде по-рано или по-късно.

Без него човек не е никаква личност, Без него човек може да бъде особняк, самотник, виртуоз; той може да бъде оригинал. Всичко това са понятия за индивидуалитета.

Обаче, един велик безумец не е никаква личност, непознати гении, които никога не са открити, не съществуват. Ако те, чрез своите дела, не са попаднали в хоризонта на общността, все едно, че не са съществували.

Личност като изолирано „аз“, следователно човек, който не е излизал на повърхността чрез общността или чрез признанието на общността, не е никаква личност.

Тук ние виждаме напълно ясно негодността на индивидуалистичното мислене, което трябва да отмине действителната проблема, понеже то лежи в съвсем друга плоскост от онази, в която личността съществува. Това, което индивидуалистичното мислене нарича личност, съвсем не е личност в нейния необходим творчески смисъл. То не е нищо друго, освен индивидуалната особеност в различните нейни форми, както вече го изложих. Личностите в епохата на индивидуалистичното мислене, не бяха индивидуалисти, но служители на общността, в противен случай те не биха станали личности. Личност не е индивидуалитетът като име на едно атомизирано цяло, личност не е нещо единично, но нещо един път дадено. Личност е самоцелна цялост, която, като полезен член на цялото, самостоятелно изпълнява своята функция. В личността се отразява цялото, както макрокосмосът в микрокосмоса. Поради това, личността не може да се схване чрез естествена научните методи на мислене или пък чрез психологичното разчленяване, но е разбираема и познаваема само като се изхожда от гледище на общността. Творческата сила може да се основава в края на краищата върху индивидуалитета на лицето.

Решаващо за личността е, че тя действа по вътрешна необходимост, в смисъла на общността.

Това необходимо вътрешно единство, в което не са достатъчни раздвоенията на едно погрешно-ръководено индивидуалистично мислене, е общността на кръвта, на расата. Тя издига противоположните съдържания на духа и ги свежда до целостта на същината, в която единствено почива личността. Поради това, само върху плоскостта на цялостното, съзнаващо общността мислене, понятието за личността има своето място и само в общността личността има своето жизнено пространство. Следователно, как тогава тя би могла принципно да стои в противоположност с нея? Вие виждате какво остава от възраженията на индивидуализма срещу учението за личността.

Духовното превъзходство и пренебрежение, с което обичат да ни противопоставят тия аргументи, се превръщат в нищо и остава само прашецът на едно объркване на понятията, към което ние изпитваме снизхождение и съжаление.

Проблемът за свободата е вторият стълб на индивидуалистичното мислене

Нека се обърнем сега към втория стълб на индивидуалистичното мислене и на либерализма - към проблемът за свободата.

Преди няколко дена аз засегнах този проблем, по случай празника на германските студенти и празнувах жертвения поход на военно-доброволческата младеж като светъл символ на оная хубава изповед, която стои в десетте заповеди на германските студенти: „В служенето има повече свобода, отколкото в собствената заповед“. Днес, в този кръг, аз бих искал да проникна по гносеологичен път до корена на индивидуалистичното понятие за свободата, което и днес, както и преди, забърква главите и замъглява мозъците.

„Най-компрометираната дума в световната история”

Свобода, така казах аз, каква възвишаваща и въодушевяваща, и при все това, така често неразбираема и зле тълкувана дума! „Най-компрометираната дума в речника на световната история”, така я нарекоха веднъж. И с право. Защото както тя привличаше през всички времена най-добрите умове, така също през всички времена и най-лошите умове са злоупотребявали с нея за свои цели. Върху тази обща плоскост от чувства и мисли индивидуалистичното объркване на понятията можеше да празнува истински оргии, докато най-сетне през тоя лабиринт от заблуждения националсоциалистическото мислене прокара пътя към истинската свобода.

Творческата свобода: не свободен „от какво”, а свободен „за какво”

Свободата, така казва индивидуализмът, е първоизворът на човешките права. Но вече тая изходна точка на неговото мислене е из основа погрешна.

„Народът е по-близо до природата, отколкото отделният индивид”, така учеше още Аристотел, а за индивидът, така учим ние днес, не съществуват нито право, нито дълг, понеже всички права и всички задължения се извличат от общността. Следователно, всяко понятие за свобода, което не се основава на общността, не почива върху действителността на нещата.

Едно понятие за свободата, което не се извлича от общността, е а priori погрешно и не може да се приложи за никое познание из областта на човешкия съвместен живот.

То не действа утвърждаващо живота, но разрушаващо живота. Поради това, тъй наречената „индивидуална свобода”, както нейните апостоли твърдят така лекомислено и като че ли то се разбира от само себе си, не е нещо, което е дадено на човека от самата природа. От природата му е дадено съзнание за общността, съзнанието за дълг към общността, в която той е роден. *Индивидуалистичното понятие за свободата иска освобождение на индивида от този му дълг към общността.*

Чувството за езика отбелязва един такъв, освобождаващ се от своите задължения към общността човек, като индивид или субект. В тая характеристика чрез устата на народа, лежи обоснована истинската същност на индивидуалистичното понятие за свободата, което, за противоположност с истинското творческо понятие за свободата, така великолепно е апострофирано от Нитче:

Ти се наричаш свободен? Свободен от какво? Какво интересува това Заратустра. Аз искам да се вслушам в твоите властващи мисли, а не, че ти си се избавил от едно иго. Светли твоите очи трябва да ми възвестят: „свободен за какво?” Индивидуалистичната свобода е свобода „от какво”, тя е разюзданост и произвол, които водят към анархия. Творческата свобода е свобода „за какво”, тя е свободата на личността, свободата на творящия за общността човек. Единствено тя е истинската свобода и заслужава това име.

Кант и свободата

Националсоциалистическата революция в мисленето можа да внедри ясно в нашето съзнание това чисто понятие за свободата и да го направи жива действителност.

Имануил Кант даде най-високо морално значение на проблемът за свободата, като ни учеше да схванем свободата и обвързаността в хармония помежду и м.. Това беше неговото най-велико дело: човекът да се познае едновременно свободен и обвързан. В действителност този титан между философите на всички времена, ни даде

гносеологически ключа за разрешаване на най-важния въпрос в историята на човешкото мислене. Кант не можеше да ни отвори напълно вратата на познанието, понеже му липсваше онова голямо откритие, което остана запазено за националсоциализма: расовата обусловеност на всички ценности, значението на расата като естествено дадена основа на всяка човешка общност.

„Размерът на любовта към отечеството е мерило за свободата”

Кант виждаше свободата в съобразяването със същината на човека. Според него, *действа свободно този, който действа съобразно със своята същина*. Тук при Канта ние имаме решаващото понятие, което, от гледна точка на националсоциализма, става най-висшето изпълнение на истинската свобода.

Свободно действа този, който постъпва съобразно със своята същина. Същината на хората, обаче, се обуславя от техния род, от техния народен характер, от расовата им обусловеност, от тяхната расова душа, както се изразява Алфред Розенберг.

Те действат свободно и се чувстват свободни в своето действие, когато постъпват съобразно със своята расово-обусловена същина. Затова Розенберг казва: *„Свобода значи обвързаност с рода”*. Това ще рече: Човекът действа истински свободно, когато постъпва съобразно със същината на общността, към която принадлежи чрез кръвните си връзки.

Изворът на свободата е гласът на кръвта. Който следва нейния зов, чувствава своите постъпки като свободни; който не обръща внимание на нейния зов, чувствава свободата като насилие, от което би желал да се освободи.

Сега ние разбираме Фихте, когато той в своята трета реч към германския народ казва:

„Същинското предопределение на човешкия род на земята е това: чрез свободата да стане такъв, каквато е всъщност неговата първична природа”

И ние разбираме думите на Жан Паул, така хубаво изразяващи същината на нещата:

„Размерът на любовта към отечеството е мярка за свободата”.

Това е - така смея да кажа - едно чудесно разрешение на проблемът за свободата. Едно разрешение, от което гносеологически не може да се мисли друго по-завършено, по-убедително и по-добре разяснено. Тъй като сега ни става ясно, защо свободата може да бъде само творческата свобода, и защо *тази свобода е присъща само на работещия за общността човек*.

От тук ние разбираме истинския смисъл на онова завъртане оста на познанието, за което аз говорих.

Свободата в творчеството

Това, което индивидуализмът нарича свобода, и което някой либералист, макар и негласно, но все пак искрено желае, *е не свобода, а безотговорност*.

Каквото те наричат личност, не е личност, както аз вече ви изложих. Каквото те наричат свобода, не е никаква свобода. Истинската свобода е само творческата свобода.

Ако те поискат положително и творчески да сътрудничат в днешния живот на нацията, тогава те притежават тази свобода, тогава те няма защо да я призовават. Ако трябва само да творят, да произвеждат и да работят, ще се чувстват също така свободни и щастливи като нас националсоциалистите, понеже ние чрез тази работа за нацията

постъпваме и действаме съобразно с нашата собствена същина, нашия собствен род и присъщото ни от край време убеждение.

Фалшивите пророци на свободата

Свобода „за какво“, свобода за творчество, в смисъла на националсоциализма - при нас не трябва да се изисква, защото тя е налице. Ако въпреки това, някъде прозвучава призив за свобода, той може да дойде само от хора, които искат да действат съобразно с една същина, която не е в съгласие с нашата национална общност, но е противоположна на нея. *Кое то либералистите искат, не е свобода за творческо сътрудничество, но за разрушително противодействие. Каквото те искат, не е свобода на личността, но изродена свобода, оная свобода, която ние означаваме като свобода на вредители и раздорници.*

Такава свобода, свободата на вредителите и дребнавите, ние не искаме да дадем. Ние даваме само истинската свобода, ползватна на общността, творческа свобода. А тази свобода всеки може да си вземе. Тук имат значение ония думи, които, като някои други, ни разкриват смисъла на истинската свобода: размерът на любовта към отечеството е мерило на свободата.

Събаряне кумирите на едно минало време

Нека най-сетне погледнем истината в очите, та и в областта на духа да разрушим кумирите на едно отминало време, В обществения живот няма индивидуална свобода. В живота на наредите никога не е била дадена свобода на индивида. *Не може да се даде свобода на индивида, понеже няма съществуващ сам за себе си индивид.*

Ония нации, в които днес най-често се говори за такава свобода, имат най-малко от нея.

Нарича се, например, свободата на печата като една от най-големите свободи на либералистичното столетие, но каква беше тая *свобода на печата* всъщност, и каква е тя още в чужбина, разбрах накъсо от историята на журналистиката във всички страни. На ръка с документиранни основания, аз събрах неопровержимото доказателство, че понятието за свободата на печата, което с всичката страст, на която е способна демокрацията, се прославя като едно от най-светите блага на човечеството, всъщност е една от най-безсрамните фрази, които никога е измислял човешкият мозък. Аз доказах, че от първия ден на появяването на печата до ден днешен, никога и никъде не е съществувала свобода на печата; че тъкмо там, където тя най-много се величае, беше най-жалка; че свободата на печата е една от най-изтънчените фалшификации на понятията, които историята познава.

Има само свобода на народите, на нациите, на расите

Какъвто е случаят със свободата на печата, същото е и с индивидуалистичната свобода във всички области на живота. Тя не съществува освен като фраза, за да измамва хората.

Няма свобода на индивида, има само свобода на народите, на нациите, на расите, понеже тези общности са единствените материални и исторически действителности, в които протича живота на отделния индивид. Няма свобода на индивидите но има само свобода на народите, в чиято свобода индивидите участвуват и живеят като техни членове.

От объркването на духа, към яснота на понятията

Нека най-сетне сложим ръка върху тези кумири на индивидуалистичната свобода и да престанем с тия фрази в безвъздушно пространство. И не казвайте: „Рухва един свят”, защото рухва само една картонена сграда, една плевня с празна слама, която вие сте овършали. Светът на реалната действителност се изгражда пред вас.

Ние видяхме, как във всички области на живота объркването на духовете се превръща в яснота и хармония, когато ние изоставим индивидуалистичната плоскост на познание и се издигнем на висотата на съзнаващото общността, съзнаващото расата мислене.

Този именно, бих казал, коперникански обрат в духа, ние трябва да извършим у себе си. Само в размера, в който този обрат ще ни се отдаде, нашето поколение ще схване събитията на своето време и ще осъзнае своето изключително величие и значение. Аз не се съмнявам, че с националсоциалистическата идея, е влязъл в световната история един от най-великите творчески принципи на духа.

Новата голяма идея на човешкия съвместен живот

Господстващият в продължение на столетия в света абсолютизъм беше отстранен от либерализма, който роди френската революция. Свобода, равенство, братство, духовните деца на либералистичната революция и нейните демократични недоносчета - къде са те днес осъществени в живота на народите след 150 години?

Плод на либерализма е марксихеският социализъм, който в светска Русия достигна до кърваво господство, и от там искаше да развие болшевишката революция по целия свят.

На нея се противопостави фашистката мисъл на Италия и роденият от германската революция националсоциализъм, чието творческо идейно съдържание и чиято духовна двигателна сила, са призвани да проломят един нов творчески принцип на живота.

В началото на тази революция в мисленето, стоеше делото, родено из творческото единство на познание и воля. Геният на Водача подари на германския народ една чудесна нова идея за човешкия съвместен живот. Едновременно с нея, обаче, той създаде една гениално премислена организация за нейното осъществяване: националсоциалистическата партия. С нея той събра силите из низините, които до сега с един невъобразим размер от енергия овладяваха огромните задачи, които някога някоя нация си е поставяла.

Националсоциалистическият светоглед вече даде и в областта на практическия живот доказателства, по един неотразим начин, за своята правота и за творческата си сила. Но онова, което геният на Водача даде на германския народ, е толкова голямо и мощно, че ние днес съвсем не можем да го схванем в неговата цялост, като завършена мисловна сграда. Ние трябва духовно да го обработим и камък след камък да изнасяме към онова гордо здание на националсоциалистическия светоглед, което ще бъде един ден великолепен храм на германския дух.

От класата към личността

Общност и личност, проблемът на нашето време, чието принципно разрешение, чрез обширното единство на националсоциалистическата идея аз ви изложих днес, се

явява навсякъде и в практическата област на действие на националсоциализма, като отлично органическо разрешение.

Индивидуалистичното общество създава класите. Националсоциалистическата общност създава личността.

Личността не като произвол, самолюбие, лично превъзходство, но личност заради общността и за да служи на общността.

Тайната на всяко величие

Това е големият оплодотворяващ живота принцип на националсоциализма, който носи в себе си зародиша на безсмъртието. Из това взаимодействащо единство, из тази творческа полярност на личност и общност, на общност и личност, се ражда всяко величие на нашето време.

В люлката на Третия Райх силата на личността стоеше до творческата общност. Не в богатство и блясък, а като непознат и безименен Водачът се издигна из недрата на народа до върха на нацията. Из единството на народ и водач, из съгласуването на техните мисли и чувства, из съзвучието на техните сърца, израства онази хармония на сили, която днес прави възможно изглеждащото невъзможно и дава възможност на великото да се осъществи. *От това вътрешно единство и от вътрешната връзка с народа, Водачът черпи сила за своите решения, а народът - верующата смелост - да застане като един човек зад него.* Водачът е излязъл от народа и като водач той си остана при народа. Именно това е, което дава на неговата личност онай стойност, която носи лавровия венец на славата му.

Подборът на личностите гради съдбата на народа

Народ и водач, това е полярното единство на общност и личност, в тяхната животворна и взаимодействаща сила.

Каквото значение има общността за Водача, същото значение има за него и личността. Той подчертава това винаги в своите речи и книги.

„Една човешка общност, така каза той веднъж, само тогава се явява добре организирана, когато тя улеснява, по възможно най-удобния начин, работата на своите творчески сили и ги употребява полезно за общността. *Националсоциалистическият светоглед не гради върху принципа за бошинството, а върху принципа за личността.*

Този принцип на Водача се провежда практически в неговата преценка за стойността на личността, във всички области.

Тъкмо той е човекът, който търси с фенер личностите, търси гениите в нашия народ.

Един изпитан, осветен и познат принцип на Водача е: *никога и при никакви обстоятелства да не създава служба, преди да е намерил личността, която да я изпълни.*

Личност и общност, в националсоциалистическото движение, да се намерят в принципно противоречие - това би било една плоска шега на историята!

Как би могъл Водачът, който е за нас въплъщение на личността, да създаде националсоциалистическото движение като най-дълбок израз на неговата воля, ако той би бил противник на личността?

Какво значение има личността за Водача, ние ще разберем едва тогава, когато си спомним, че националсоциализмът в края на краищата, е една ***гениално замислена система за подбор на личностите.***

Систематически подбор на личността и целесъобразно изграждане на едно народно водачество - едното и другото ние виждаме осъществено в най-мощната организация във всички времена: в националсоциалистическата партия. Такова нещо светът никога не е виждал.

И може би никога не би било видяно, понеже никога в историята не е съществувал режим, при който авторитетът на една гениална личност да е бил толкова голям и волята на един народ да е била толкова крепка. Личността на един водач и волята на един народ, не са били никога а такова единство, както са сега у нас. Много неща, които се мислят велики и еднократни, са вече един път били на лице в живота на човечеството. Но това, което тук става, е действително единствено в историята.

Това е смелият и мощен опит да се изтръгне съдбата на един народ и на неговото управление, от сляпата игра на случайността и да се ръководи с разум по сигурни пътища.

Този разум, т. е. естествен подбор управлението, е организацията на националсоциалистическата партия, като самата тя е резултат на един създаден в борбата процес на подбор и се е утвърдила като неизчерпаем извор на нови ценни личности из недрата на германския народ.

Най-доброто управление на държавата и най-добрата държавна форма, така казва Водачът, е тази, която с естествена сигурност издига най-добрите умове на народната общност до управляващо значение и до ръководно влияние.

Тази именно държавна форма, която свързва органически и неразривно управлението на народа с живота на нацията, Водачът даде на германския народ. Познава ли историята друг, по-сполучлив и по-мощен опит да се изгради съдбата и живота на един народ, отколкото този?

Парламентарната демокрация е враг на личността

Следователно, националсоциализмът разви идеята за личността от общността, и я направи основа на държавата. Чрез *водаческия принцип* той даде авторитет на личността отгоре надолу, и отговорност отдолу нагоре.

Не парламентарната демокрация, както дръзко твърдят нашите критици, но обратното, националсоциалистическата водаческа държава е основата, върху която вирове личността.

Парламентарната демокрация, така казва Водачът, е подбор на слабите, които са удобни на масите. Гдето силата лежи в ръцете на численото превъзходство и на болшинството, *завистта и дребнавото мислене винаги ще поставят преграда към възхода на личността.*

Само един авторитарен народен режим, какъвто е нашият, чието управление се определя отгоре, може да издига и да търпи гении!

Принципът на истинския социализъм е социализъм на производителността

В тази отлична органическа идея за развитието на личността из общността, лежи включено и разрешението на социалната проблема. Хората по природа не са равни, а неравни.

Как да се установи *хармония на интересите не между равни, а между неравни* - това е проблемът.

Националсоциализмът не е усвоил смешната теория за равенство на хората, но е създал *за всеки сънародник еднакви възможности за издигане и еднакви изгледи за успех*. С това той е намерил най-естествената, (понеже е единствената) възможна хармония на интересите между неравни хора, която изобщо съществува.

Той не възгласи социализма на некадърните и безплодните, но прокламира социализма на производителността. Този социализъм, който дава еднакви изгледи за възход за всеки сънародник от където и да идва той и какъвто и да е той, е най-смислената и най-висша форма на социалистическия живот изобщо, понеже от него нацията винаги може да развие силите си за нов разцвет.

Върху тази мисъл на постоянно подновяващи се сили, витае духът на безсмъртието. И поради това, нашият социализъм е една от най-висшите и мощни идеи, които някога една нация е дарявала на света. През 1807 г. Найдхард фон Гнайзенау пише:

„Какви безкрайни сили, неразвити и непознати, дремят в недрата на един народ! В гърдите на хиляди и хиляди хора живее един голям гений, чието положение парализира устремите му крила. Докато едно царство гине в слабост и позор, може би един Цезар крачи след плуга в своето най-бедно селце, или някой беден Епаминонд се храни от дохода на двете си ръце”.

Кое то Гнайзенау виждаше пред себе си като видение, е станало днес за нашия народ жизнена действителност. Думите за маршалския жезъл в раницата, които бяха изречени преди сто години от Наполеон, намериха своето значение в национал-социалистическа Германия.

Създаването на *безкласова държава*, в която да важи еднакъв за всички принцип на производителност, даде за пръв път практическо и жизнеспособно съдържание на думата социализъм, а заедно с това и едно осъществяване на вековния социалистически копнеж.

„Най-висшето щастие за децата на земята, е само осъществяването на личността”, казва Гьоте. В тези думи лежи, аз мисля, най-дълбокият и последен смисъл на онова, което националсоциализмът иска да дари на германския народ.

Това е голямата и мощна идея, която Водачът ни даде и която той осъществи за германския народ. Проблемът „общност и личност”, както това ви доказах, е основно разрешена.

Нейното практическо разрешение за нас зависи от това, доколко ние ще схванем тази идея в нейното истинско значение и да я осъществим съобразно с волята на нейния творец.

Защото само по начина, по който ще го следваме, ние ще постигнем нашата цел. И затуй ние трябва винаги да бъдем на ясно върху това, че една система, чийто най-висш принцип е *подборът на личностите чрез делата им*, не може да прави никакви отстъпки на некадърността. Както от една страна ние издигаме върху трона на нашето мислене общността и благото на общността, така от друга страна, не трябва да търпим, щото чрез неприятелските на личността машинации на завистта на неспособниците, да се отрича принципа на личността, следователно и принципа на общността. Това би било връщане към индивидуалистичното и към марксихеското мислене, което националсоциализмът никога не може да търпи. Но за да изключи всяка възможност за погрешно разбиране, бих искал да прибавя:

Не само способността за работа принадлежи на личността, но и характерът. Той е нейната необходима предпоставка. За нашето време повече от всякога важат думите, които Фихте, в своята дванадесета реч към германската нация, каза:

„Да имаш характер и да бъдеш германец е равнозначно”.

*Не връщане назад, но мост към един
нов свят*

Аз бих могъл произволно да продължа тези широки и светли перспективи, които националсоциалистическото мислене открива пред нашите духовни очи. Защото, това съзнаващо общността мислене е магическата формула, която ни разкрива един свят на нови ценности, една приказна „Сезам, отвори се!“, която ни дава свободен поглед към царството на националсоциалистическата идея и нейната творческа сила. Време е, обаче, за днес да завърша.

Петер Сириус веднъж каза: *„Със зората на една нова идея, е както със зората изобщи: най-много хора я посрещат в сънливо състояние“*.

Тези думи не важат за националсоциалистическата идея и не трябва да важат за нас. Аз се опитах да ви дам един образ за величието и могъществото на духовните перспективи, които лежат пред нас.

Това е крачката върху прага на една нова епоха, която ние правим. Крачка върху едно ново стъпало на човешкото познание.

Задачите на духа, които изникват от това за нашето поколение и за нашата студентска младеж, са огромни. През никоя епоха те не са били по-големи и по-могъщи за немската история, отколкото в наше време. Ние извършихме революция в мисленето и сме излезли на нови брегове. Тая нова основа на мисленето, дадена ни от националсоциализма, е Архимедовата точка, с която събаряме един свят - света на индивидуализма, на либерализма, на марксизма.

Индивидуалистичното мислене завършва с песимизма а с предсказанието за „залеза на западната култура“. Съзнаващото общността мислене и националсоциалистическото действие разтварят вратата на една нова епоха на социален възход, за нов разцвет и развитие на западноевропейската култура.

Това е повече от едно възраждане - то не е връщане към един стар свят, но е мост към един нов свят.

- Това е, мои другари студенти, което исках днес да ви кажа, тук в тая аудитория. Ако всички вие, които работите в германските висши училища, усвоите с цялото свое битие и със своята същина, тези могъщи, истински-творчески революционни идеи, които ни дари геният на Водача, тогава германската «Alma Mater», тогава аудиториите на нашият университети ще станат отново храмове на германския дух.

Тогава, както някога през времето на германското въздигане, в което един Фихте проповядваше на германската младеж, студентите отново ще седнат в краката на своите учители, затрогнати от пламъка на ония безсмъртни истини, които почиват във вечността на нашия на-род и от него винаги отново се раждат.

Тогава от тук, в германската младеж, поколение след поколение, ще се пали и разнася духовният пламък, който Водачът така бляскаво пробуди и раздуха у нашия народ!